

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН

**ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА
ИЗБЕГЛИХ, ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА И
ПОВРАТНИКА ПО ОСНОВУ СПОРАЗУМА О
РЕАДМИСИЈИ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КРУШЕВЦА**

2014 - 2016

Град Крушевац, април 2014.

САДРЖАЈ	Страна
Увод	3
Уводна на реч Градоначелника.....	3
Шта је Локални акциони план за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника	5
Захвалност учесницима/цама у процесу израде ЛАП-а	7
Одлука Скупштине Града о усвајању ЛАП-а	8
Сажетак (резиме) ЛАП	9
Executive Summary	11
Поглавље 1: Општи подаци о Граду	13
Поглавље 2: Подаци о избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима у граду Крушевцу	27
Поглавље 3: Анализа ситуације и спорна питања избеглих , интерно расељених лица и повратника	32
Поглавље 4: Приоритетне циљне групе	45
Поглавље 5: Општи и специфични циљеви	46
Поглавље 6: Активности – Задаци за реализацију ЛАП-а.....	47
Поглавље 7: Ресурси/буџет	56
Поглавље 8. Аранжмани за примену	57
Поглавље 9: Праћење и оцена успешности	59

Увод

Уводна реч градоначелника Града Крушевца г-дина Братислава Гашића

Поштовани суграђани,

У нашем Граду у протеклих петнаест година, према евиденцији Повереништва за избеглице, знатно се повећао број избеглих лица са простора бивших југословенских република, као и број интерно расељених лица и повратника. Према званичним подацима, 6,7 % наших суграђана су избегла и интерно расељена лица. Локална заједница не може да занемари потребе овако велике групе својих чланова.

У име Градске управе Града Крушевца, познатог по вековној традицији отворености за сарадњу, подршку и неговању опште хуманих вредности, желим да вас обавестим да смо израдили *Локални акциони план за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника* која живе на нашој територији. Локална самоуправа намерава да својим суграђанима - избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима, обезбеди могућности за што квалитетнији живот у локалној заједници. Главни правац нашег деловања, формулисан у овом документу, односи се на обезбеђење услова за локалну интеграцију, решавањем основних потреба избеглих и интерно расељених лица и њихових породица, као и обезбеђење услова за локалну реинтеграцију повратника и њихових породица. Основни циљ локалне интеграције и реинтеграције је обезбеђивање могућности избеглим, интерно расељеним лица и повратницима за економску и социјалну равноправност са свим осталим грађанима и за достојанствен живот у заједници.

Обзиром да примена и реализација овог Плана захтевају различите ресурсе, локална самоуправа учествује у његовом финансирању и на тај начин изражава своју решеност да унапреди квалитет живота избеглих и интерно расељених лица као и повратника у Граду Крушевцу. Изузетно је важно да ће План спроводити локални кадрови, ослањајући се на своја стручна знања и друге професионалне компетенције.

Сматрамо да је овај документ логичан наставак општег, стратешког приступа локалне самоуправе развоју града и побољшању услова за живот грађана. Након усвајања и успешно започетог процеса примене неколико кључних стратешких докумената локалне заједнице - Стратегија локалног одрживог развоја, Стратегије развоја социјалне политике Града Крушевца, Стратегије унапређења положаја Рома, Локалног плана акције за децу, успешно спровођење Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу споразума о реадмисији даће допринос и даљој реализацији општих стратешких опредељења локалне самоуправе.

Посебно истичем да и овај документ јасно наглашава да је један од приоритета свих нас који управљамо овим градом да обезбедимо боље услове живота за све избегле, интерно расељене и повратнике који су нашли уточиште у Крушевцу.

Крушевац,
Април 2014.год.

Градоначелник,
Братислав Гашић

СКРАЋЕНИЦЕ

АСБ	- Arbeiter Samariter Bund (Удружење самарићанских радника)
ЕУ	- Европска Унија
ГАРП	- Government Assisted Repatriation Program (Асистирани добровољни повратак)
ГУ	- Градска управа
ИОМ	- International Organization for Migration (Међународна организација за миграције)
ИПА	- Instrument for Pree-accession Assistance (Инструмент претприступне помоћи)
ИРЛ	- Интерно расељена лица
КИРС	- Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије
ЛАП	- Локални акциони план
МЗ	- Месна заједница
МИНРЗС	- Министарство рада, запошљавања и социјалне политике
МОП	- Материјално обезбеђење породице
НВО	- Невладина организација
ОСИ	- Особе са инвалидитетом
СДЦ	- Швајцарска агенција за развој и сарадњу
СДЦ	- Швајцарска агенција за развој и сарадњу (Swiss Agency for Development and Cooperation)
СМАРТ	- S: Specific (одређен), M: Measurable (мерљив) A: Attainable (формулисан тако да може да се постигне, тј. испуни) R; Relevant (релевантан), T: Time-bound (уоквирен у временски рок)
SWOT	- Strengths, Weaknesses, Opportunities, Treats (Снаге, слабости, могућности, препреке)
УН	- Уједињене нације
УНХЦР	- United Nations High Commissioner for Refugees (Високи комесаријат Уједињених нација за избеглице)
ЦЗСР	- Центар за социјални рад

Шта је Локални план акције за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника

У овом документу под процесом локалног акционог планирања унапређења положаја избеглих¹, интерно расељених лица² (ИРЛ) и повратника по основу споразума о реадмисији³ подразумевамо процес доношења одлука о томе које промене значајне за живот избеглих, интерно расељених лица и повратника намеравамо да остваримо у свом локалном окружењу у току предвиђеног временског периода. Тај процес се заснива на идентификовању најбољег начина ангажовања капацитета свих социјалних актера у заједници у планирању и примени плана. Локални акциони план за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника посматрамо као резултат процеса планирања или планску одлуку којом су дефинисани основни начини остваривања циљева развоја ове области живота локалне заједнице.

У оквиру овог документа, под избеглим и интерно расељеним лицима подразумевају се сва лица која су била изложена присилном напуштању својих домова и расељавању, због рата на простору бивших југословенских република и бомбардовања Косова и Метохије, укључујући и она лица која су у међувремену стекла статус грађана Републике Србије, али и даље имају нерешене егзистенцијалне проблеме настале у току избегличког статуса. Повратници су сви они грађани Републике Србије који су изгубили или нису имали право боравка у земљама ЕУ.

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника у Граду Крушевцу, настао је као резултат учешћа у пројекту подршке институцијама Владе Републике Србије које су надлежне за избегла и интерно расељена лица. Решавање проблематике повратника спроведена је у оквиру пројекта "Јачање капацитета Републике Србије на пољу миграција".

Општи циљ пројекта је проналажење решења на нивоу државе која ће пружити подршку Влади Републике Србије да на ефикасан и одржив начин одговори на потребе избеглих, ИРЛ и повратника. Пројекат је финансирала Европска унија, а спровела

¹ Према Конвенцији УН о статусу избеглице (1951), **избеглица** је особа која је из основаног страха да ће бити прогоњена због своје расе, националне припадности, припадности одеђеној друштвеној групи или због политичког уверења, напустила своју државу и не може или због поменутог страха не жели да се у њу врати. Појам избеглице је Протоколом из 1967. год. проширен и на особе које су биле изложене ратним страдањима или другим облицима насиља и зато одлучиле или биле принуђене да напусте своју државу. (<http://en.wikipedia.org/wiki/Refugee>)

² **Интерно расељене особе** су оне које су биле присиљене да напусте своје домове, али су остале у границама своје државе. Разлози због којих су били присиљени да напусте своје домове могу бити различити: рат, насиље, угрожавање људских права, политички прогон или природне катастрофе (земљотрес, поплава и сл.). Зато што се налазе у границама своје земље, могућности њихове међународне заштите су ограничене. Иако их, за разлику од избеглица, не штити Специјална конвенција УН, и даље их штите национални закони, међународно хуманитарно право и међународни правни акти у области људских права. (http://www.articleword.org/index.php/Displaced_person)

³ Према Споразуму о реадмисији са ЕУ, повратник је лице које не испуњава или више не испуњава важеће услове за улазак, боравак или настањење на територији чланице ЕУ, уколико је доказано или ако је могуће на основу података поднетих prima facie доказа веродостојно претпоставити да је то лице држављанин Србије

Међународна организација за миграције (ИОМ). Корисници Пројекта су биле институције Владе Републике Србије које су надлежне за избегла и интерно расељена лица: Комесаријат за избеглице Републике Србије, Министарство за Косово и Метохију и Министарство рада, запошљавања и социјалне политике, као и друга надлежна министарства, општинска повереништва за избеглице и *одабране општине/градови*.

Стратешки оквир пројекта одређен је у складу са политиком и правцима деловања дефинисаним Националном стратегијом за решавање питања избеглих и ИРЛ, Стратегијом о реинтеграцији повратника по Споразуму о реадмисији, Стратегијом за управљање миграцијама и другим националним стратешким документима од значаја за ову област⁴. У циљу координираног рада, коришћења научених лекција и најбољих пракси, овај пројекат узима у обзир постојеће пројекте изградње капацитета на локалном нивоу, а нарочито оне који су у домену социјалне, економске и стамбене политике. Креирање и спровођење локалних акционих планова за унапређење положаја избеглих, ИРЛ и повратника овде се третира као део ширег механизма смањења сиромаштва и социјалне искључености осетљивих друштвених група.

Локални план акције за унапређење положаја избеглица, ИРЛ и повратника, са детаљном разрадом активности, доноси се на период од 2014. до 2016. године.

Процес израде Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих, ИРЛ и повратника у Граду Крушевцу, заснивао се на интерактивном приступу чије су основне методолошке карактеристике да је:

- Локални – спроведен је у локалној заједници, уважава локалне специфичности и прилагођен је ситуацији у локалној заједници
- Партиципативан – укључио је различите битне актере процеса друштвено организоване подршке избеглим, ИРЛ и повратницима у локалној заједници;
- Утемељен на реалним околностима, расположивим ресурсима и потребама унапређење положаја избеглих, ИРЛ и повратника;
- Користи савремене методе планирања и анализе свих важних елемената потребних за доношење одлука;
- Подстиче одговоран однос различитих друштвених актера у локалној заједници.

За потребе процеса, прикупљање и анализу основних податка о положају и потребама избеглих, ИРЛ и повратника у Граду Крушевцу, коришћени су следећи извори: резултати из Упитника за породице избеглих лица у 2012. години, статистички подаци, различити извештаји и документи, подаци Комесаријата за избеглице и миграције Републике Србије, Градског повереништва за избеглице, Црвеног крста, локалних невладиних организација итд.

Процес израде Плана спроведен је у периоду септембар-децембар 2013. године.

⁴

Детаље о осталим националним документима погледати у поглављу: Анализа ситуације и закључци

Захвалност учесницима/цама у процесу локалног акционог планирања

У циљу израде Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих, ИРЛ и повратника у Граду Крушевцу, формиран је Савет за миграције и трајна решења града Крушевца, коју су чинили представници/це: локалне самоуправе као носиоца процеса и формалног доносиоца овог документа, укључујући и Повереништво за избеглице, институција система које се на локалном нивоу баве питањима избеглих, интерно расељених и повратника и КИРС-а .

Улога Савета је била да:

- Обезбеди потребне податке непосредно од циљних група и социјалних актера у систему подршке избеглим, ИРЛ и повратницима;
- Размењује информације и учествује на састанцима од значаја за процес планирања;
- Примењује усвојене методе планирања током процеса планирања;
- Дефинише циљеве, правце развоја и сарађује са различитим релевантним локалним и републичким актерима;
- Планира праћење и оцењивање успешности примене локалног акционог плана;
- Ради на писању завршног документа;
- Иницира јавну расправу о нацрту документа и допринесе да финална верзија буде предложена Скупштини града на усвајање.

Чланови/ице Савета за миграције и трајна решења града Крушевца су су:

1. Братислав Гашић, градоначелник Града Крушевца, председник Савета
2. Душан Тодорвић, запослен у Градској управи, заменик Председника Савета
3. Зоран Вешковац, повереник за избеглице и миграције, секретар Савета
4. Горан Томић, запослен у Градској управи, члан Савета
5. Данијела Живановић, запослена у Градској управи, члан Савета
6. Иван Бркић, запослен у Градској управи, члан Савета
7. Драгица Бојковић, запослена у Градској управи, члан Савета
8. Милица Миљковић, запослена у Центру за социјални рад, члан Савета
9. Миломир Петронијевић, секретар Црвеног крста, члан Савета
10. др Ненад Крстић, запослен у РФЗО, члан Савета

Захваљујемо се свим члановима/ицама ице Савета за миграције и трајна решења града Крушевца на учешћу у процесу планирања.

Остали актери укључени у сам процес локалног акционог планирања су били представници/це Градске управе града Крушевца, Националне службе за запошљавање, Центра за социјални рад, различитих институција, организација и група, укључујући и групе потенцијалних корисника/ца који су повремено учествовали у консултативном процесу. Посебну захвалност изражавамо Комесаријату за избеглице Републике Србије и ИОМ пројектном тиму.

На основу члана 32. став 1 тачка 6. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС "бр. 129/07) и члана 19. Статута града Крушевца ("Службени лист града Крушевца бр. 8/2008 и 5/2011),

Скупштина града Крушевца, на седници од 30. 04.2014. године, донела је

ОДЛУКУ
О УСВАЈАЊУ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ
ПОЛОЖАЈА ИЗБЕГЛИХ, ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА И
ПОВРАТНИКА ПО ОСНОВУ СПОРАЗУМА О РЕАДМИСИЈИ НА
ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КРУШЕВЦА
ЗА ПЕРИОД 2014-2016. ГОДИНЕ

Члан 1.

Усваја се Локални акциони план за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији са Европском унијом на територији града Крушевца за период 2014-2016. године.

Члан 2.

Ову Одлуку објавити у "Службеном листу града Крушевца".

СКУПШТИНА ГРАДА КРУШЕВЦА

I Број: 022-160/2014

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ

Живан Николић

Сажетак (Резиме)

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника у граду Крушевцу за период 2014. – 2016. године (ЛАП) је документ који изражава дугорочна опредељења локалне самоуправе да побољша услове живота и могућности за интеграцију избеглих, интерно расељених и повратника у локалну заједницу.

ЛАП је заснован на свеобухватној анализи ситуације релевантне за унапређење положаја избеглих, интерно расељених и повратника. Овај План је усмерен на све особе у граду Крушевцу које су биле изложене присилним миграцијама и егзистенцијалним потешкоћама које то ствара, а бораве на територији града Крушевца.

Према званичним подацима, број регистрованих интерно расељених лица у Граду Крушевцу је 8347, а избеглих лица је 349. Према доступним подацима, само у последње три године, у Крушевац се вратило 75 држављана Републике Србије који нису имали, или су изгубили основ боравка.

Општи циљ Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника у граду Крушевцу за период 2014 – 2016. године је побољшан социјално-материјални положај избеглих, интерно расељених лица и повратника у граду Крушевцу путем систематских и одрживих програма за унапређење њихове интеграције у локалну заједницу, што ће дугорочно посматрано допринети побољшању демографске ситуације у граду.

Специфични циљеви овог Плана су:

▲ У периоду од 2014. до краја 2016. године трајно решити стамбено питање за најмање 20 породица избеглих изградњом стамбених јединица у оквиру Регионалног стамбеног пројекта намењен решавању стамбених потреба избеглица и доделом тих станова;

▲ У периоду од 2014. до краја 2016. године трајно решити стамбено питање за најмање 15 породица избеглих, интерно расељених лица и повратника, кроз доделу пакета грађевинског материјала за завршетак започетих стамбених објеката или адаптацију постојећих неусловних објеката;

▲ У периоду од 2014. до краја 2016. године, у складу са мерама популационе политике, трајно решити стамбено питање за најмање 8 породица избеглих, интерно расељених лица и повратника, који живе као подстанари, откупом одговарајућих сеоских/приградских кућа са окућницама;

▲ У периоду од 2014. до краја 2016. године трајно решити стамбено питање за најмање 5 породица избеглих, интерно расељених лица и повратника куповином монтажних кућа које би биле постављене на плацевима у власништву тих породица.

▲ У периоду од 2014. до 2016. године у сарадњи са Комесаријатом за избеглице и миграције и другим донаторима обезбедити средства за економско оснаживање кроз доходне активности за најмање 30 породица избеглих, интерно расељених лица и повратника;

▲ У периоду од 2014. до 2016. године кроз сарадњу са Националном службом за запошљавање, образовним институцијама и невладиним организацијама укључити избегла, интерно расељена лица и повратнике у актуелне програме преквалификације, доквалификације, јавних радова и samozapoшљавања и тиме побољшати могућност запошљавања.

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника има предвиђене активности у вези имплементације, праћења (мониторинг) и оцењивање успешности (евалуацију) реализације ЛАП-а.

За реализацију ЛАП-ом утврђених задатака и циљева током периода имплементације биће потребна средства у износу од 95.000.000 динара која ће делом бити обезбеђена из буџета Града Крушевца, а делом из других извора финансирања (републичких, иностраних и домаћих фондова).

Local Action Plan Summary

Local Action Plan for Improving the Position of Refugees and Internal Displaced Persons in the City of Krusevac within 2014-2016 (LAP) is a document expressing long-term commitment of local self-government for creating better living conditions and potentials for integration of refugees and displaced persons into local community.

The Plan is based on comprehensive analysis of the situation relevant for improvement of the position of refugees and displaced people. The Plan is aimed to all persons in the City of Krusevac exposed to forced migrations and existential troubles living at the territory of Krusevac City.

Through official data the number of registered internal displaced persons in the City of Krusevac is 8347 and 349 refugees. According to available data, in the last three years 75 citizens of republic of Serbia returned to Krusevac as they did not have or have lost their residential status.

Overall objective of LAP is improving the social and material position of refugees and internal displaced persons and people who returned to Krusevac within 2014-2016 through systematic and sustainable programs for encouraging their integration into local community that shall improve city demographic situation.

Specific objectives of LAP are:

▲ Within the period 2014 to the end of 2016 to solve permanently living issue for at least 20 families of refugees by building housing within the Regional Building Project to solve living issues of the refugees by giving them flats;

▲ Within the period 2014 to the end of 2016 to solve permanently living issue for at least 15 families of refugees and internal displaced person and people who returned, those who have started but not completed housing, all through granting them building grants to complete or adapt current objects without proper living standards.

▲ Within the period 2014 to the end of 2016, in accordance with the measures of population policy, to solve permanently living issue for at least 8 families of refugees and

internal displaced persons or people who returned who live as tenants by buying up adequate rural/suburban houses with crofts;

▲ Within the period 2014 to the end of 2016 to solve permanently living issue for at least 5 families of refugees and internal displaced persons or people who returned by purchase of prefabricated houses to be fitted on the lots owned by those families;

▲ Within the period 2014 to the end of 2016 in cooperation with Commissariat for refugees and Migrations and with other donors to provide resources for economic facilitating through income-generating activities for at least 30 families of refugees and internal displaced persons or people who returned;

▲ Within the period 2014 to the end of 2016 in cooperation with the National Employment Office and NGOs to involve refugees and internal displaced persons or people who returned into current retraining programs, additional training programs, public works and self-employment to improve employment potentials.

As its integral part, this LAP has included arrangements for implementation and monitoring and evaluation.

It is estimated that realization of this LAP shall take in total 95,000,000 RSD, that shall be partly obtained from the budget of City of Krusevac, and partly to be obtained from other source (Republic, foreign or domestic donor funds).

ПОГЛАВЉЕ 1

Општи подаци о граду Крушевцу

<ul style="list-style-type: none">● Крушевац	
Грб града	
	
Опште информације	
Службени назив	Крушевац (Крушевац)
Површина	854 km ²
Становништво (2011)	128.752
Географски положај	43°58' - 21°32'
Поштански број	37000
Позивни број	+381(0)37
Саобраћајна ознака	КЅ
Интернет адреса	www.krusevac.rs
Положај	
Округ	Расински управни округ
Град	Крушевац

-
-
-
-

1.1. Основни историјски подаци

Крушевац је као своју престоницу подигао кнез Лазар 1371. године. Први пут се помиње 1387. године, у повељи којом кнез Лазар у својој утврђеној престоници потврђује раније трговачке привилегије Дубровчанима. Град је постао привредно и културно средиште Србије. Место из кога се руководило и које је давало иницијативу за организацију државе.

Предање каже да је Крушевац добио име по камену крушцу, облом речном камену којим је већим делом град и сазидан.

После Косовског боја, Крушевац постаје престоница вазалне Србије којим управља Милица, а касније њен и Лазарев син, деспот Стефан, који касније престоницу сели у Београд.

Турци нападају Крушевац више пута. Освајају га тек 1427., после смрти деспота Стефана. Од 1444. године, Крушевац је у рукама Ђурђа Бранковића, а Турци га коначно поробљавају 1454. године. У то време има турско име Алаца Хисар (Шарени град).

У време аустријско - турског рата 1689., град је био ослобођен од Турака. То се десило још два пута у XVIII веку: 1737-1739. године и за време Кочине крајине, 1789. године. Град је враћен Турцима 1791. године Свиштовским миром.

Крушевац је коначно ослобођен од Турака 1833. године. После ослобођења, град почиње нагло да се развија и напредује, и постаје један од већих регионалних центара тадашње Србије.

Током Другог светског рата, припадници немачких окупационих снага су на брду Багдала стрељали 1642 родољуба из Крушевца и околине. После рата цео тај простор је претворен у спомен парк под именом „Слободиште“.

Крушевац је носио признања "Весник мира" и добитник "Медаље мира" и има дугогодишњу међународну сарадњу са братским гардовима: Пистоја - Италија, Трогир - Хрватска, Крф - Грчка, Сент Андреј - Мађарска, Киријат Гат -Израел, Рмнику Влчеа - Румунија, Бијељина - Република Српска (БиХ), Стара Загора - Бугарска и Волгоград – Русија.

1.2. Положај, површина и број становника

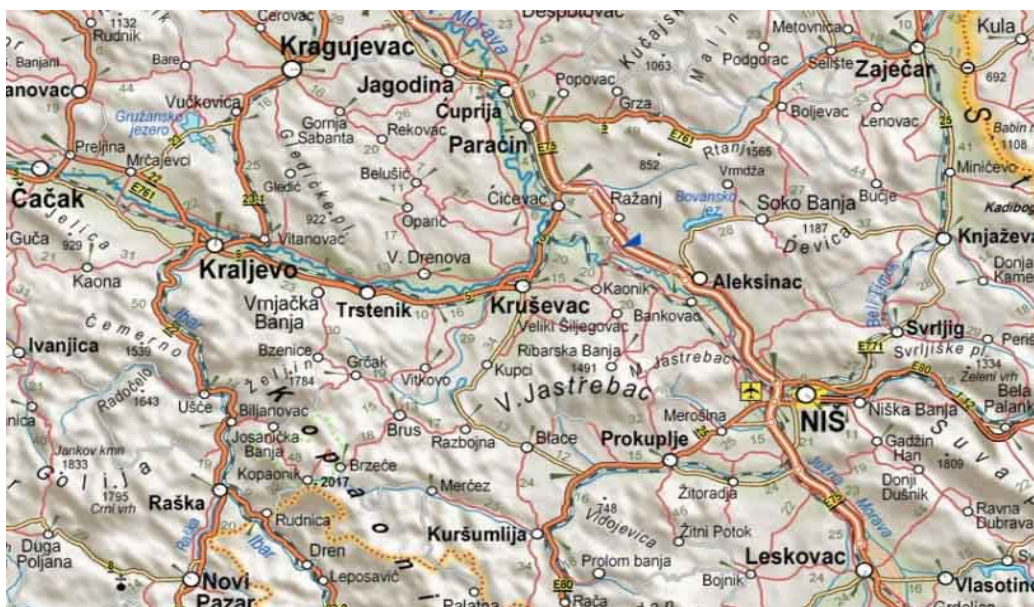
Крушевац се налази у централном делу Србије, у крушевачкој котлини, која је део композитне долине Западне Мораве, на простору између Темнића и Гледићких планина на северу и Јастрепца и Копаоника на југу, на ширем простору долина Западне Мораве, реке Расине и Рибарске реке.

Територија града Крушевца простире се на површини од 854 км², што га сврстава на шесто место у Републици по величини територије, јер учествује са око 1% у укупној површини Србије. Крушевац представља седиште Расинског управног округа који чине и општине Ћићевац, Варварин, Трстеник, Александровац и Брус. Крушевац и околина заузимају централни део Балканског полуострва. Територију града покрива претежно брдско подручје с мањим низијским простором у долини река.

Планина Јастребац (врх Ђулица 1.492 м), као најшумовитија и најводнија планина са благом климом и разноликом флором и фауном, пружа изузетне могућности за одмор и планинарење, па је овај простор привлачан за излетнике, са изграђеним смештајним капацитетима и пратећим објектима (виле, викенд насеља, планинарски дом, вештачко језеро, инфраструктура).

На североисточним падинама Јастрепца, у долини Рибарске реке, налази се Рибарска Бања, познато бањско лечилиште и специјална болница за ортопедска, коштано-зглобна и дегенеративна обољења, са 6 извора минералне воде и свим карактеристикама климатског места.

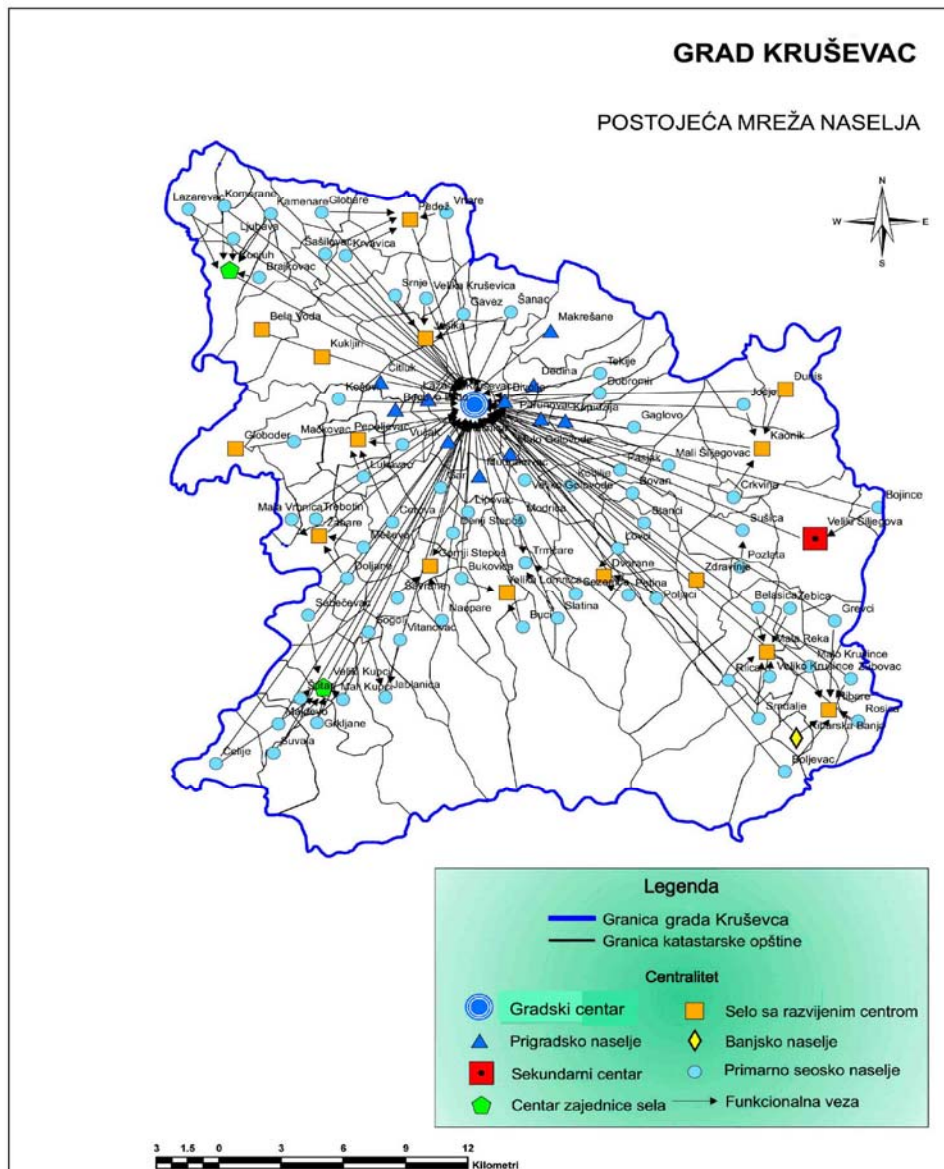
Туристички пунктови - локалитети интересантни за развој, промоцију или активирање у смислу организовања туристичких насеља су Велика Ломница код киселе воде, Бела Вода, Велики Купци, Жабаре и др.

1.3. Насељена места

Територија Града Крушевца обухвата административно подручје које чине 92 катастарске општине и 101 насељено место са укупно 128.752 становника (према Попису становништва из 2011. године). Просечна густина насељености је 149,2 становника/km², односно просечно 1.262 становника по насељу.

На основу Статута града Крушевца ("Службени лист града Крушевца" бр.8/08) територију Града Крушевца, као јединице локалне самоуправе, чине следећа насељена места и катастарске општине, а административном организацијом образовано је 54 месних заједница и 22 месне канцеларије.

Табела 1: Насељена места и катастарске општине на територији града Крушевца

Ред. бр.	Насељено место	Катастарска општина	Ред. бр.	Насељено место	Катастарска општина
1.	Бела Вода	Бела Вода	51.	Липовац	Липовац
2.	Беласица	Беласица	52.	Ловци	Ловци
3.	Бивоље	Бивоље	53.	Лукавац	Лукавац
4.	Бован	Бован	54.	Љубава	Љубава
5.	Бољевац	Бољевац	55.	Мајдево	Мајдево
6.	Брајковац	Брајковац	56.	Суваја	
7.	Буковица	Буковица	57.	Макрешане	Макрешане
8.	Буци	Буци	58.	Мала Врбница	Мала Врбница
9.	Велика Крушевица	Велика Крушевица	59.	Мала Река	Мала Река
10.	Велика Ломница	Ломница	60.	Мали Шиљеговац	Мали Шиљеговац
11.	Велики Купци	Купци	61.	Мало Головоде	Мало Головоде
12.	Мали Купци		62.	Мачковац	Мачковац
13.	Велики Шиљеговац	Велики Шиљеговац	63.	Мешево	Мешево
14.	Бојинце		64.	Модрица	Модрица
15.	Велико Головоде	Велико Головоде	65.	Мудраковац	Мудраковац
16.	Велико Крушинце	Крушинце	66.	Наупаре	Наупаре
17.	Мало Крушинце		67.	Падеж	Падеж
18.	Витановац	Витановац	68.	Пакашница	Пакашница
19.	Вратаре	Вратаре	69.	Паруновац	Паруновац
20.	Вучак	Вучак	70.	Пасјак	Пасјак
21.	Гавез	Гавез	71.	Пепељевац	Пепељевац
22.	Гаглово	Гаглово	72.	Бегово брдо	
23.	Гари	Гари	73.	Кошеви	
24.	Глобаре	Глобаре	74.	Петина	Петина
25.	Глободер	Глободер	75.	Позлата	Позлата
26.	Горњи Степош	Горњи Степош	76.	Пољаци	Пољаци
27.	Гревци	Гревци	77.	Рибаре	Рибаре
28.	Гркљане	Гркљане	78.	Рибарска Бања	
29.	Дворане	Дворане	79.	Рлица	Рлица
30.	Дедина	Дедина	80.	Росица	Росица
31.	Дољане	Дољане	81.	Себечевац	Себечевац
32.	Доњи Степош	Доњи Степош	82.	Сеземче	Сеземче
33.	Ђунис	Ђунис	83.	Слатина	Слатина
34.	Здравиње	Здравиње	84.	Срндаље	Срндаље
35.	Зебица	Зебица	85.	Срње	Срње
36.	Зубовац	Зубовац	86.	Станци	Станци
37.	Јабланица	Јабланица	87.	Сушица	Сушица
38.	Јасика	Јасика	88.	Текија	Текија
39.	Јошје	Јошје	89.	Добромир	Добромир
40.	Каменаре	Каменаре	90.	Треботин	Треботин
41.	Каоник	Каоник	91.	Жабаре	Жабаре
42.	Капиција	Капиција	92.	Трмчаре	Трмчаре
43.	Кобиље	Кобиље	93.	Ћелије	Ћелије
44.	Коморане	Коморане	94.	Церова	Церова
45.	Коњух	Коњух	95.	Црквина	Црквина
46.	Крвавица	Крвавица	96.	Читлук	Читлук
47.	Крушевац	Крушевац	97.	Шанац	Шанац
48.	Кукљин	Кукљин	98.	Шавране	Шавране
49.	Лазаревац	Лазаревац	99.	Шашиловац	Шашиловац
50.	Лазарица	Лазарица	100.	Шогољ	Шогољ
			101.	Штитаре	Штитаре

У типологији насеља издвајају се три типа насеља: сеоска (89), приградска насеља која чине урбано подручје града (11) и градско насеље (1). Посебан тип сеоског насеља је Рибарска Бања - једино бањско насеље на територији града Крушевца.

1.4. Демографски подаци

По резултатима последњег Пописа становништва, домаћинства и станова у Републици Србији 2011. године, број становника на територији града Крушевца је износио 128.752, што је у односу на Попис из 2002. године (131.368), мање за 2.616 становника, или за 1,99%. Од овог броја 65.950 су жене, а 62.802 мушкарци.

Према националној структури, у укупној популацији Крушевца најбројнији су Срби (122.529), затим Роми (2.461), Црногорци (282), Македонци (200), Хрвати (107) и Власи (101). Срби чине 95,16% , Роми 1,91 % а остали чине свега 2,93% од укупног броја становништва који живе на територији града Крушевца.

Табела 2: Национална структура становништво града Крушевца према подацима из Пописа становништва, домаћинства и станова из 2011. год.⁵

Национална припадност	Број становника	Национална припадност	Број становника
Срби	122.529	Горанци	19
Роми	2.461	Муслимани	18
Црногорци	282	Мађари	17
Македонци	200	Немци	9
Хрвати	107	Словаци	4
Власи	101	Украјинци	4
Југословени	86	Бошњаци	2
Бугари	40	Буњевци	1
Румуни	38	Изјаснили се у смислу регионалне припадности	7
Руси	35	Остали	97
Албанци	32	Не може да се изјасни	925
Словенци	19	Непознато	1.719
Укупно становника:			128.752

Два најочљивија узрока овакве неповољне демографске ситуације су: низак наталитет и миграције ка већим градовима у Републици Србији и иностранству ради лакшег налажења запослења.

Просечна старосна структура становништва износи 42,72. године. Старосна структура становништва је релативно неповољна – висок је проценат становништва

⁵

Подаци Републичког завода за статистику.

старог 60 и више година (22,58%), а у укупној популацији доминира становништво средње животне доби, од 30 до 59 година (41,35%).

1.5. Привредна активност, запосленост и незапосленост

1.5.1. Привредна активност

Привредна активност града Крушевца одвија се у 12 сектора, али највећи број запослених је у области прерађивачке индустрије, трговине, грађевинарства и саобраћаја (92% од укупног броја запослених у граду).

Највећи утицај на место града Крушевца на републичкој мапи развијености имају привредни субјекти из области хемијске, машинске, дрвопрерађивачке, прехранбене и текстилне индустрије, чије пословање превазилази оквире локалне привреде.

Са 5.102 привредна субјеката (1.144 привредна друштва и 3.958 предузетника), Крушевац данас представља економски центар од значаја за Расински округ.

Када су привредна друштва у питању, мала и средња предузећа добијају све већи значај у привредним токовима. У структури предузећа доминирају мала предузећа (95%), затим следе средња (4%) и велика (1%).

Компаније које су узеле највеће учешће у спољнотрговинској размени града Крушевца у првих девет месеци 2013. године су: "Cooper Tire & Rubber Company Serbia" д.о.о. Крушевац, "Хенкел Мерима" д.о.о. Крушевац, "Трајал Корпорација" а.д. Крушевац, "ФАМ" а.д. Крушевац у реструктурирању, "Менекс" д.о.о. Крушевац, "Рубин" а.д. Крушевац, "Атрикод" Крушевац, "Фрути - Комерц" д.о.о. Каменаре, "Duropack" а.д. Крушевац, "Tecasi" д.о.о. Крушевац, "БГ Продукт" д.о.о. Крушевац и "НСР" д.о.о. Крушевац.

Постоји развијена мрежа институција за подршку бизнису. Град Крушевац је међу првим градовима у Србији формирао зону унапређеног пословања, тзв. БИД зону (Business Improved District). Инструмент привредног развоја града представља и Бизнис инкубатор центар Крушевац.

Град Крушевац је добитник сертификата Националне алијансе за локални економски развој (NALED) – носилац признања са повољним пословним окружењем.

Крушевцу је развијен финансијски сектор који доприноси развоју привреде. У њему послује 25 банака и 7 осигуравајућих кућа.

1.5.2. Запосленост

Према подацима Републичког завода за статистику (март 2012. године), Град Крушевац има 24.421 запослено лице.

Табела 3: – Запосленост у граду Крушевцу и Расинском округу

	2009.	2010.	2011.	март 2012.
Град Крушевац	26.418	24.995	24.665	24.421
Расински округ	46.310	43.902	43.239	43.785

План активности:

Циљеви и приоритети активне политике запошљавања у граду Крушевцу усмерени су на повећање запослености.

Програми и мере активне политике запошљавања:

- ▲ Субвенције за запошљавање послодавцима (програм "Нова радна места")
- ▲ Подршка samozapošljavanju (програм "Самозапошљавање")
- ▲ Програм "Јавни радови"

SWOT анализа нивоа ризика на тржишту рада

Применом SWOT анализе, све прикупљене информације о стању на тржишту рада и перспективама у интерном и екстерном економском и социјалном окружењу класификоване су у оквиру четири категорије: снаге, слабости, шансе и опасности.

Анализа служи за откривање унутрашњих и спољних фактора који имају позитиван или негативан утицај на остварење циља - повећање запошљавања.

Снаге (Strengths)	Слабости (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Израђена Стратегија локалног одрживог развоја Града Крушевца (2011-2020.) ➤ Локални савет за запошљавање активно делује у спровођењу стратегије запошљавања ➤ Развијене институције за пружање подршке бизнису ➤ Град Крушевац - седиште Расинског управног округа ➤ Постојање буџетских средстава намењених подстицању запошљавања 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Висока стопа укупне незапослености ➤ Висока стопа незапослености појединих категорија: лица преко 50 година живота, инвалиди, Роми, жене, млади до 30 година старости и избегла и расељена лица ➤ Недостатак инвестиција (нема нових радних места) ➤ Несигурност радних места у појединим предузећима (претња од настанка нових потенцијалних вишкова) ➤ У укупној незапослености, незапослена лица без школе и нижег образовног нивоа учествују са 28,53% ➤ Незапослени нерадо прихватају обуке ако им се не гарантује запослење ➤ Послодавци нерадо примају старије ➤ Застарела знања, вештине и радне навике, посебно незапослених лица која су добила отказ као вишкови ➤ Велики број послодаваца који не пријављују раднике (рад "на црно") ➤ Недостатак образовних планова и програма прилагођених потребама тржишта рад
Шансе (Opportunities)	Опасности (Threats)
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Изградња индустријских зона као генератора нових радних места ➤ Образовање радне снаге према потребама привреде 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Продужени ефекти кризе ➤ Негативан природни прираштај

1.5.3. Незапосленост

Опште карактеристике тржишта рада до 2013. године остају непромењене у односу на претходни период: неусаглашеност понуде и потражње радне снаге, велико учешће дугорочно незапослених, неповољна старосна и квалификациона структура незапослених, висока стопа незапослености младих, велики број незапослених који припадају теже запошљивим категоријама.

Укупан број незапослених на територији града Крушевца је 16.181 лица, од чега:

- 2.482 лица са високом и вишом стручном спремом (15,36%),
- 9.227 лица са средњом стручном спремом (57%),
- 4.472 лица са I и II степеном стручне спреме (27,64%)

Од укупног броја незапослених на територији града Крушевца (16.181):

- 8.584 су незапослене жене - 53% ,
- 7.597 су незапослени мушкараци - 47%.

Табела 4: Незапосленост у Граду Крушевцу 31.12.2013. године.⁶

Незапослена лица по полу и степену стручне спреме 2013. г.	I	II	III	IV	V	VI-1	VI-2	VII-1	VII-2	VIII
Укупно	3669	803	4277	4950	149	722	336	1267	8	-
Жене	1750	519	1843	2944	29	477	225	793	4	-

Кад је у питању образовна структура, доминирају лица са средњом стручном спремом и I и II степеном стручне спреме, а вишеструко је мањи број оних са вишим и високим образовањем. Број жена са средњом, вишом школом и факултетом, виши је од броја мушкараца са истим нивоом образовања.

Табела 5: Кретање незапослености за последње четири године

Година	2010	2011	2012	2013
Укупан број незапослених	15368	15816	15931	16181
Незапослених жена	8414	8621	8680	8584

⁶

Национална служба за запошљавање – Филијала у Крушевцу

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији на територији Града Крушевца

И поред спровођења активних мера запошљавања, у Крушевцу је релативно висока незапосленост, што се види из табеле бр. 5. Један од проблема у области запошљавања представља висок удео незапослених без квалификација (I и II степен стручне спреме) и средње стручне спреме.

Табела 6: Старосна и полна структура

Године старости	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65+
Укупно	366	1659	2257	2308	2320	1875	1641	1599	1529	627	
Жене	132	743	1229	1396	1416	1093	927	861	710	77	

У погледу старосне структуре највећи број незапослених је у популацији од 25 до 44 године живота. Нешто нижи је код популације од 20-24 и 45-59 година живота. У погледу полне структуре већи је број незапослених жена у односу на број незапослених мушкараца за 987 или око 6 %.

Табела 7: Најугроженије категорије незапослених лица на крају 2013. године

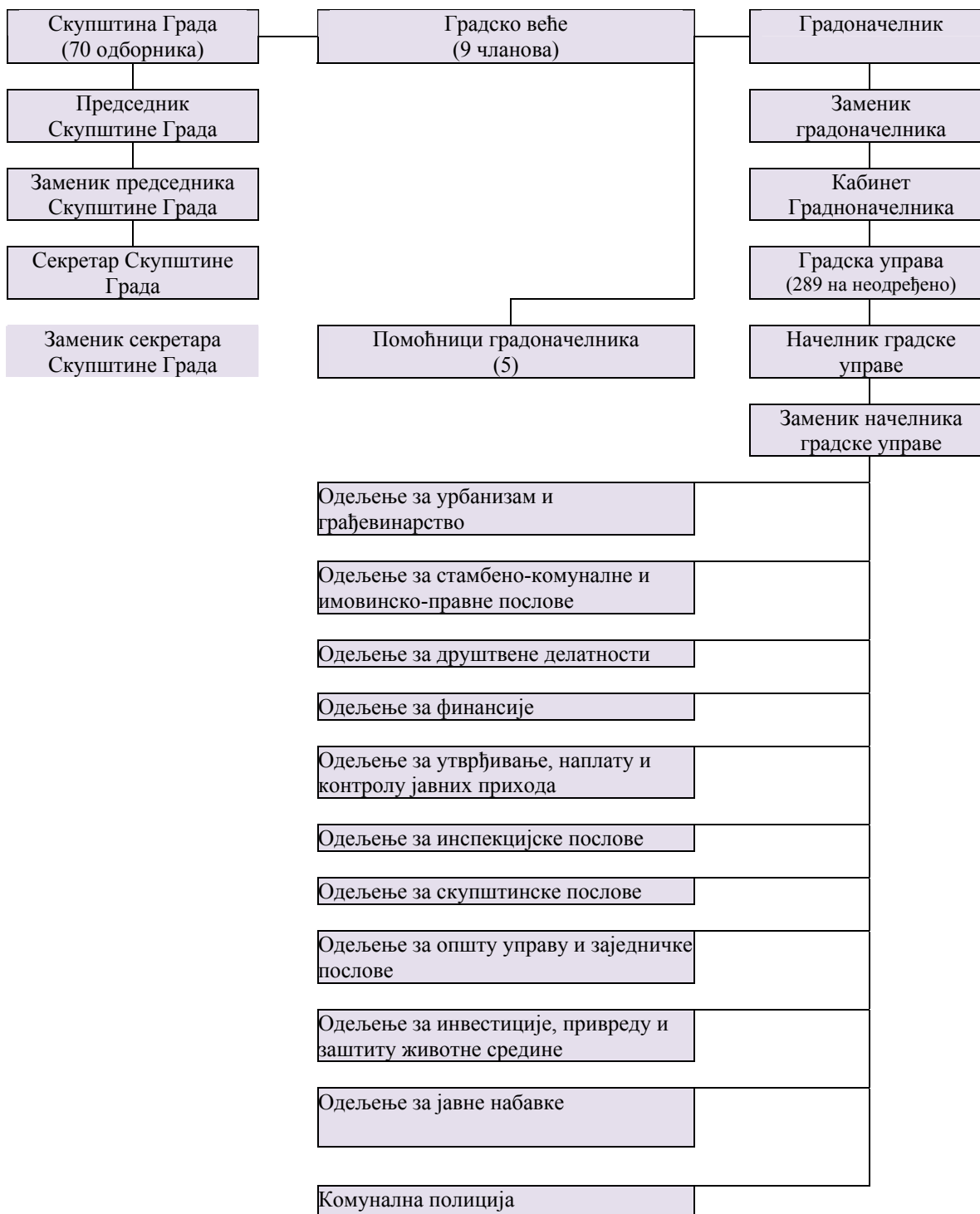
Најугроженије категорије незапослених лица		
1.	Особе са инвалидитетом	291
2.	Роми	408
3.	Избегла лица	8
4.	Интерно расељена лица	481
5.	Повратници по основу Споразума о реадмисији	2
6.	Корисници МОП-а	500
7.	Самохране родитељи	703
Укупно:		2393
Друге ризичне групе на које треба указати:		
1.	Млађи од 30 година	
2.	Старији од 50 година	
3.	Дугорочно незапослена лица, која су на евиденцији НЗС дуже од годину дана	

Из табеле број 6 јасно се уочава да избеглице, ИРЛ и повратници спадају међу најугроженије категорије незапослених лица. Њихов број је износио 491, на крају 2013. године. По извештају Црвеног крста у Крушевцу 65 породица избеглих, ИРЛ и повратника (10 % од укупног броја) користи услуге Народне кухиње.

1.6. Организациона структура јединице локалне самоуправе

Крушевац је 2008. године добио статус града. Те године усвојио је нови статут и нову организациону структуру града. Организациона структура локалне самоуправе Града Крушевца приказана је помоћу следеће шеме:

У оквиру Одељења за општу управу и заједничке послове Градске управе Града Крушевца организационо се налази Служба за ванредне ситуације која обухвата и Групу за питања избеглих и интерно-расељених лица (повереништво).

ПОГЛАВЉЕ 2

Подаци о избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима у граду Крушевцу

2.1. Избеглице и интерно расељена лица

Према подацима КИРС-а, у граду има 8.347 интерно расељена лица и 349 избеглих, што укупно чини 6,7 % укупног становништва. Највећи избеглички талас из бивших република СФРЈ, а нарочито из БиХ и Хрватске, забележен је у периоду од августа до октобра 1995. године, а највише интерно расељених лица регистровано је у периоду од јуна до августа 1999. године.

Табела 9: Број и структура избеглих у граду Крушевцу

ИЗБЕГЛИЦЕ И РАТОМ УГРОЖЕНА ЛИЦА		ОСТАЛА ПОПИСАНА ЛИЦА		УКУПНО	
4441		604		5045	
ИЗБЕГЛИЦЕ ПОПИС 2001.					
ИЗБЕГЛИЦЕ			РАТОМ УГРОЖЕНА ЛИЦА		
1564			323		
ИЗБЕГЛИЦЕ ПОПИС 2004/2005.					
2004	На дан 22/08/2008	На дан 21/12/2009	На дан 01/08/2011	На дан 01/07/2012	На дан 19/06/2013
643	600	531	444	418	349

Табела 10: Број и структура интерно расељених лица у граду Крушевцу

ИРЛ				
2000	На дан 25/08/2008	2010	На дан 31/12/2011	На дан 01/09/2012
7470	8822	8395	8376	8347

Током претходних неколико година уочене су велике осцилације у броју регистрованих избеглица и ИРЛ. Један број избеглица се определио за интеграцију и стекао лична документа Републике Србије, било због запослења или остваривања права на различите социјалне припадности.

И поред низа различитих програма подршке избеглицама, ИРЛ и повратницима који су реализовани током претходних година на територији Крушевца још увек има велики ових особа који су поред материјалног сиромаштва суочени су и са низом других проблема, као што су: проблеми у приступу основним људским правима, различитим правним проблемима и психосоцијалним проблемима услед друштвеног искључења, маргинализације, дискриминације и др.

Око 60% особа које су добиле држављанство Србије су остале на територији града Крушевца. Према до сада уоченим трендовима одласка из Крушевца, избегли и интерно расељени углавном одлазе у Београд и то због запошљавања или куповине непокретности.

До 2004. године на територији Крушевца било је 7 колективних центара. У тим центрима су била смештена лица избегла лица из Хрватске и Босне и Херцеговине. Сада на територији Града Крушевца нема регистрованих колективних центара. Постоји један нерегистровани колективни центар у Великој Ломници где су смештене 2 интерно расељене особе са простора КиМ-а. Највећи број интерно расељених лица станује у изнајмљеним становима или кућама у приватном смештају или имају сопствене стамбене објекте.

У време затварања колективних центара у граду (период 2003-2005), локална заједница је у сарадњи са немачком владином организацијом ТНВ изградила и инфраструктурно опремила зграду са 40 станова намењених избегличкој популацији. Укупна вредност тог пројекта је била око милион евра.

2.2 Повратници по основу Споразума о реадмисији

Рeadмисија

- "Споразум о реадмисији лица која незаконито бораве" потписан је 18.9.2007.године у Бриселу између Републике Србије и Европске уније;
- Народна скупштина Републике Србије је ратификовала Споразум 7.11.2007. године;
- Споразум о реадмисији са ЕУ ступио је на снагу 1. јануара 2008. године;
- Овим Споразумом Република Србија је уредила област повратка и прихвата лица која се враћају по Споразуму о реадмисији.

Стратегија

- Савет за интеграцију повратника формиран је 23. октобра 2008. године;
- Влада Републике Србије усвојила је 13. фебруара 2009. године Стратегију реинтеграције повратника по основу споразума о реадмисији;
- У оквиру Савета образован је Тим за праћење имплементације стратегије;
- Стратегија дефинише институционални оквир, мере, активности и носиоце активности за одрживу интеграцију повратника;
- Акциони план за 2011. и 2012. годину је усвојен 29. септембра 2011.године.

Активности локалне самоуправе/Помоћ повереника за избеглице

По доласку у место будућег пребивалишта/боравишта, неопходно је да се повратник јави повереништву за избеглице ради:

- Евидентирања повратника
- Информисања о правима, обавезама и могућностима
- Пружања помоћи код писања захтева, молби, дописа и др.

Према подацима Комесаријата за избеглице и миграције, у последње три године на територији града Крушевца вратило се укупно 75 држављана Републике Србије. У питању су лица која нису имала или су изгубила основ боравка, пре свега у Немачкој. По националној структури доминирају Роми, у преко 90 % случајева.

Табела 11: Број и национална структура повратника у Републици Србији и граду Крушевцу

БРОЈ ПОВРАТНИКА								
Година	2006	2007	2008	2008	2010	2011	2012	2013
Србија	1109	721	568	814	1164	1606	2107	2577
Крушевац						28	24	23
%						1,75	1,14	0,90
Земља ЕУ 2013		Број повратника		Националност		Број повратника		
Немачка		1411		Роми		2073		
Шведска		537		Срби		215		
Данска		382		Бошњаци		100		
Швајцарска		168		Албанци		72		
Француска		18		Ашкалије		26		
Финска		12		Мађари		14		
Аустрија		11		Румуни		6		
Белгија		10		Црногорци		3		
Норвешка		8		Словаци		3		
Шпанија		5		Немци		2		
Ирска		5		Македонци		1		
Остали		10		Неизјашњени		62		
Укупно:		2577		Укупно:		2577		

Повратници на територији града Крушевца информисани су о правима која им припадају. Они су остварила права, и то како она која се односе на лична документа и здравствену заштиту, тако и она која се остварују у Центру за социјални рад и по Закону о финансијској подршци породици са децом. Од 24 евидентираних повратника код повереника за избеглице:

- 22 лица имају уредно пријављено пребивалиште;
- 2 су у поступку пред МУП-ом ради регулисања пребивалишта;
- 23 су остварила неко од права код Центра за социјални рад;
- са 1 лицем обавља се саветодавни терапијски рад и подршку у лечењу у

Институту за ментално здравље;

- 3 породице за пет детета остварило је право на дечији додатак;
- 8 повратника је на евиденцији Националне службе за запошљавање;
- 23 лица је остварило право на здравствену заштиту.

Служба за ванредне ситуације Градске управе у Крушевцу, сходно својим надлежностима поверених од стране Комесаријата, евидентира пристигле повратнике и

азиланте у сарадњи са другим службама и државним институцијама: Полицијском управом Крушевац, Матичном службом Градске управе Крушевац, Службом месних заједница, Националном службом за запошљавање Крушевац, Здравственим центром Крушевац, Центром за социјални рад Крушевац и др. Служба за ванредне ситуације у оквиру поверених послова врши евиденцију и помоћ реадмисантима и конкурише на пројекте којима ће побољшати социо-економске услове живота.

2.3 Регионални програм стамбеног збрињавања⁷

Регионални програм стамбеног збрињавања (РСП) је заједнички вишегодишњи програм који има за циљ да обезбеди трајна решења за око 27.000 најугроженијих избегличких породица (74.000 лица) у региону. Програм се надовезује на досадашње заједничке напоре партнерских земаља и међународне заједнице, а потврђује одређеност земаља да приведу крају регионалну расељеност пружајући трајна стамбена решења као и заштиту права избеглица.

У циљу припреме пројекта у Републици Србији спроведено је евидентирање стамбених потреба најугроженијих и утврђене су пожељна решења за 13.600⁸ потенцијалних корисника програма.

У току 2012. и 2013. године, град Крушевац је:

➤ донео Одлуку о утврђивању потреба за решавање стамбених потреба избеглица, којом су утврђене стамбене потребе избеглица на територији града Крушевца за: 10 до 20 стамбених јединица на кат. парцели 2412/1 КО Крушевац, уз одређење финансијских средстава у 2013. год. у износу од 380.000 дин; 4 сеоске куће са окућницом; 8 пакета грађевинског материјала за започете, а недовршене објекте и адаптацију старих стамбених објеката и 4 монтажне куће за оне кориснике који имају плац у власништву.

➤ са Комесаријатом за избеглице и миграције Републике Србије потписао Меморандум о сарадњи на реализацији регионалног стамбеног програма - Стамбени програм у Републици Србији

➤ издао и прибавио потребна документа: Решење о локацијској дозволи бр.350-405/2013-01 од 30.08.2013. године; Услове за пројектовање прикључака унутрашњих инсталација водовода на градску водоводну мрежу – ЈКП "Водовод" Крушевац; Услове за пројектовање прикључака унутрашњих инсталација канализације на градску канализациону мрежу – ЈКП "Водовод" Крушевац и Услове прикључка на електроенергетску мрежу – ЕД Крушевац.

➤ По налогу Комесаријата за избеглице и миграције Републике Србије повереник за избеглице и миграције спровео је упитник и евидентирао стамбене потребе избеглица на територији града Крушевца. Од 66 анкетираних избеглих лица,

⁷

Regional Housing Programme

⁸

Комесаријат за избеглице и миграције

33 се изјаснило за закуп и откуп стана као прву опцију, док се за закуп и откуп стана као другу опцију изјаснило још 19 избеглица, како је приказано у доњим табелама:

Табела 12: Породице избеглих заинтересоване за станове - закуп и откуп

1 члан	4
2 члана	7
3 члана	10
4 члана	7
5 чланова и више	5
УКУПНО:	33

Табела 13: Критеријуми угрожености породица избеглих који су заинтересовани за закуп и откуп станова

КРИТЕРИЈУМИ УГРОЖЕНОСТИ	БРОЈ ЧЛАНОВА					Број породица
	1	2	3	4	5 +	
Старија лица од 55 година	1	4				5
Болест, инвалидност, сметње у развоју	1	3	1	2	2	9
Без прихода		1	1			2
Жртве породичног насеља						
Настрадали члан породице			1			1
Једнородитељско домаћинство, малолетно/а дете/ца			1			1
Трогенерацијска породица				1	5	6
Породице са троје и више деце					2	2

Остали су се изјаснили за један од видова стамбеног збрињавања: социјално становање у заштићеним условима, монтажне куће на сопственом плацу, откуп сеоског домаћинства или грађевински материјал за адаптацију или завршетак градње.

Табела 14: Видови стамбеног решења породица избеглих

РБ	Врста стамбеног решења	Број пријављених
1.	Стамбене јединице, закуп до 5.000 динара	9
2.	Стамбене јединице, закуп преко 5.000 динара	8
3.	Стамбене јединице за окуп	16
4.	Социјално становање у заштићеним условима	6
5.	Монтажне куће	5
6.	Сеоско домаћинство	6
7.	Грађевински материјал за завршетак започете градње	6
8.	Грађевински матреијал за адаптацију старе куће	9
Укупно:		66

ПОГЛАВЉЕ 3

Анализа ситуације, закључци и препоруке

Анализа контекста или радног окружења је обухватила четири врсте квалитативних анализа:

1. Анализу или преглед документације о ширем радном окружењу
2. Анализу стања (SWOT)
3. Анализу заинтересованих страна
4. Анализу проблема

3.1. Анализа или преглед документације о радном окружењу обухватила је неколико кључних националних стратешких докуманата релевантних за ову област, актуелни законски оквир који регулише питања избеглих лица у Републици Србији, стратешка документа града Крушевца и реализоване и актуелне пројекте и програме намењене избеглим и ИРЛ у граду.

Национални стратешки документи од значаја за питања избеглих, интерно расељених лица и повраника су:

- ▲ Национална стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица 2002. (ревизија из марта 2011. године);
- ▲ Национална стратегија управљања миграцијама (2009);
- ▲ Национална стратегија реинтеграције повратника по споразуму о реадмисији (2009);
- ▲ Национална стратегија привредног развоја Републике Србије 2006-2012;
- ▲ Национална стратегија запошљавања 2011-2020;
- ▲ Стратегија развоја пољопривреде;
- ▲ Стратегија развоја социјалне заштите;
- ▲ Национални план акције за децу.

Актуелни законски оквир за питања избеглица је Закон о избеглицама⁹. С обзиром на уочену потребу да тај Закон боље прати актуелне потребе и питања избеглица, сачињен је Предлог Закона о изменама и допунама Закона о избеглицама, који је усвојен у марту 2011. године, као и Закон о азилу и преласку државне границе.

Локална стратешка документа значајна за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у граду Крушевцу су:

- ▲ Стратегија локалног одрживог развоја Града Крушевца (2011-2020);
- ▲ Стратегија развоја социјалне политике Града Крушевца;
- ▲ Локални план акције за децу;
- ▲ Стратегија унапређења положаја Рома;
- ▲ Локални акциони план запошљавања града Крушевца;
- ▲ Одлука о оснивању Буџетског фонда за популациону политику.

⁹

„Сл. гласник РС“, бр. 18/92, „Сл. лист СРЈ“, бр. 42/02 – одлука СУС и „Сл. гласник РС“, бр. 30/10.

Стратегија локалног одрживог развоја 2011.-2020. године није посебно обухватила категорију избеглих, интерно расељена лица и повратника. Ова популација своје потребе може да идентификује кроз поједине стратешке циљеве: запошљавање маргинализованих социјалних група на локалном нивоу и сл.

Стратегија развоја социјалне политике града Крушевца такође обухвата групу избеглих и интерно расељених лица, препознаје их као рањиву групу, идентификује њихове социјалне потребе и укључује их у систем услуга социјалне заштите на локалном нивоу, заједно са другим социјално рањивим групама.

Локални план акције за децу, обухвата децу избеглих и интерно расељених лица у оквиру свих стратешких циљева, а у оквиру стратешког циља: Смањење сиромаштва деце, посебно истиче ову групу деце.

Стратегија унапређења положаја Рома обухвата категорију избеглих и интерно расељених лица у оквиру стратешких циљева за ову рањиву популацију

Локални акциони план запошљавања града Крушевца представља израз истинског настојања представника локалне власти да преузму иницијативу за већи утицај на тржиште рада, као и одговорност за резултате политике запошљавања на локалном нивоу. То је документ у коме се дефинишу циљеви и приоритети политике запошљавања Града и дају одговори на питања какво је стање на тржишту рада, какве су перспективе, које су мере на располагању, као и који ће ефекти бити постигнути. Најугроженије категорије становништва за запошљавање су лица преко 50 година живота, инвалиди, Роми, жене, млади до 30 година старости и избегла и расељена лица

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника представља документ који даље разрађује и специфично се бави интеграцијом ове популације у локалну заједницу и наставак је ЛАП-а за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у граду Крушевцу у периоду 2009-2013. године чији су циљеви реализовани кроз различите програме и пројекте.

Циљ популационе политике у Крушевцу односи се на успоравање негативних трендова у кретању укупног броја становника и спречавања даљег погоршања виталних карактеристика популације. Планиране активности града су оживљавање природног прираштаја и регенерација становништва.

Имајући у виду лошу демографску ситуацију, смањење броја становништва и општу депопулацију, овај план представља део локалних напора усмерених ка поправљању овакве неповољне ситуације. У том смислу, ради организованог и друштвено одговорног предузимања скупа мера и активности на унапређењу популационе политике града Крушевца, Скупштина града Крушевца донела је:

▲ Одлуку о оснивању Буџетског фонда за популациону политику ("Службени лист Града Крушевца" бр. 14/2008, 11/2009 и 10/2012)

▲ Правилник о критеријумима за коришћење средстава Буџетског фонда за политику града Крушевца ("Службени лист Града Крушевца" бр. 1/12 и 1/13)

Буџетски фонд за популациону политику представља и њиме руководи градоначелник. Орган управљања Фондом је комисија од 7 чланова које именује и разрешава Градско веће града Крушевца. Средства за рад Фонда обезбеђују се у из

буџетских и ванбуџетских прихода и налазе се на евиденционом конту - Градоначелник града Крушевца, и користе строго наменски.

У складу са Правилником о критеријумима за коришћење средстава Буџетског Фонда за популациону политику града Крушевца, утврђују се критеријуми и поступак за коришћење средстава кроз:

- ▲ једнократна новчана давања за покушај вантелесне оплодње;
- ▲ поклон честитку за новорођенчад рођену 1. јануара;
- ▲ поклон честитку за новоређенчад рођену на територији града Крушевца;
- ▲ новчану помоћ породици за треће, четврто и пето дете по рођењу;
- ▲ поклон за ђаке прваке;
- ▲ новчану помоћ незапосленим породиљама;
- ▲ подршку породици са више ђака.

Интерно расељена лица, са боравиштем на територији града Крушевца, под једнаким условима као и домицилно становништво остварују права из Правилника.

Одлуком о буџету града Крушевца за 2014. годину опредељена су средства за Буџетски фонд на позицији 122, конту 421100 у износу од 69.950.000 динара.

Сви наведени документи обухватају групу избеглих и интерно расељених лица, препознају их као рањиву групу, идентификују њихове социјалне потребе и укључују их у систем услуга социјалне заштите на локалном нивоу, заједно са другим социјално рањивим групама. Овде треба имати у виду да се број лица са формалним статусом избеглице стално смањује због регулисања држављанства и добијања личне карте, па су ова лица по стицању личне карте, равноправна са домицилним становништвом у коришћењу свих облика помоћи и подршке.

У последњих пет година у Крушевцу је реализовано више различитих програма и пројеката намењених избеглим и интерно расељеним лицима, од којих су неки и даље у фази реализације.

У периоду 2009. до 2012. године реализовани су следећи пројекти:

▲ Откуп сеоских домаћинстава са окућницом за избегле: укупно **13** домаћинстава, учешће Комесаријата, УНХЦР-а и Града (5%) у висини од 8.500.000 динара;

▲ Подела грађевинских грантова за завршетак започетих објеката за избеглице и ИРЛ : **56** грађевинских пакета , од тог броја Комесаријат за избеглице (средства буџета РС и ИПА предприступних ЕУ фондова) уз учешће Града Крушевца (10%) су реализовали 24 пакета у висини од **9.000.000** динара и међународних организација са 32 грађевинских пакета у висини од **12.800.000** динара (средства УН фондова и ИПА предприступних ЕУ фондова);

▲ Изградња две стамбене јединице за социјално становање у заштићеним условима са по 10 станова на локацији ул. Бране Јанковића бб, за избеглице, ИРЛ и домицилне, уз учешће града у инфраструктури и земљишту у висини од **5.000.000** динара, и инвестицији НВО - АСБ (средства немачке владе и ИПА предприступних ЕУ фондова) ,у висини од **34.000.000** динара;

▲ Доходовни програми домаћих и страних НВО са 26 корисника у статусу избеглих и ИРЛ (УН фондови и ИПА предприступних ЕУ фондова), у висини од **3.640.000** динара;

▲ Програми преквалификације доквалификације и помоћи кредитирања за стамбену изградњу - носилац Фонд за микроразвој за избегле и ИРЛ са територије града Крушевца, за 50 корисника (средства УН фондова), у висини од **1.250.000** динара;

▲ У првој половини 2012.године са НВО "Визија" из Крагујевца реализована су 4 грађевинска гранта за ИРЛ у висини од **1.600.000** динара, као и обука 20 лица избеглих и ИРЛ у висини од **500.000** динара.

▲

Табела 15: Табеларни приказ реализованих грантова у 2013. години

РБ	НАЗИВ ГРАНТА	ТРАЖЕНИ/ДОБИЈЕНИ ИЗНОС (дин)		
		Укупно:	Учешће град – 10% (дин)	Учешће Комесаријат (дин)
1	Грађевински - ИРЛ	2.200.000	220.000	1.980.000
2	Доходовни – ИРЛ	850.000	85.000	765.000
3	Доходовни - Избеглице	680.000	68.000	612.000
УКУПНО:		3.730.000	373.000	3.357.000

Поред овога, у 2013. године уз финансијску помоћ Комесаријата за избеглице и миграције Републике Србије реализоване су следеће активности:

▲ Испорука огревног дрвета за 25 социјално угрожених породица избеглица и ИРЛ на територији града Крушевца, у појединачном максималном износу до 15.000 динара по породици, у укупном износу од 375.000 динара;

▲ Новчана помоћ за 25 избеглица и ИРЛ којима је исплаћена новчана помоћ од 15.000 динара, у укупном износу од 375.000 динара;

▲ Подела 190 пакета хуманитарне помоћи избеглицама и ИРЛ;

▲ У 2013. години предузете су и друге активности:

Са НВО "ИДЦ" организована је обука за 10 керамичара и 10 пица мајстора. Уз помоћ Удружења "Јелек" из Београда основано је Удружење самохраних родитеља "Видовдан" Крушевац, чијих 95% чланова чине ИРЛ и избеглице.

У претходном периоду није било реализованих пројеката за повратнике.

Најважнији закључци Анализе документације су следећи:

▲ Национална стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица (ревидирана марта 2011. године) дефинише основне правце деловања – обезбеђивање услова за повратак и обезбеђивање услова за локалну интеграцију, што је потпуно у складу са међународно прихваћеним циљевима за решавање положаја ове групе грађана;

▲ Национална стратегија за за управљање миграцијама (2009) дефинише планско и организовано управљање миграцијама пружењем спољних и унутрашњих миграционих кретања, као и спровођење активности које ће довести до подстицања регуларних и сузбијања нерегуларних миграција, као и решавања проблема избеглица и ИРЛ, ефикасан прихват и одржива социо-економска реинтеграција повратника - грађана Републике Србије, по Споразуму о реадмисији;

▲ Национална стратегија реинтеграције повратника по споразуму о реадмисији (2009) утврђује приоритетне области, као што су: издавање личних докумената, решавање питања смештаја, стварање могућности за запошљавање и остваривање других права, као што су права на здравствену заштиту, образовање, социјалну заштиту и породично-правну заштиту итд. Одсуство координације и размене информација о повратницима представља озбиљну сметњу у регистрацији лица која се враћају по основу реадмисије, утврђивању њихових потреба и пружања адекватне заштите ради њиховог укључивања у нову средину;

▲ Остале наведене националне стратегије пружају основу и дају смернице за развијање мера и акција у области локалне интеграције избеглих и ИРЛ којима се може допринети унапређењу њиховог животног стандарда и укупног друштвеног положаја;

▲ Локална стратешка документа града указују на проблем избеглих и интерно-расељених лица у граду Крушевцу као и начин њихове интеграције у локалну заједницу.

▲ Програми и пројекти за избегле и ИРЛ који су до сада реализовани, као и они који су у току, бавили су се решавањем следећих питања: становање, економско оснаживање, лична документација, спајање раздвојених породица и социјално - правна подршка. Ови програми и пројекти дају препоруке за будући рад на унапређењу положаја избеглих и лица.

▲ **На основу напред изложеног може се закључити да је ЛПА за период 2009-2013. године реализован у свему према задатим условима и пројектованом буџету.**

Анализа стања¹⁰ у локалној заједници по питањима унапређења положаја избеглих и ИРЛ, као и повратника, извршена је кроз идентификовање досадашњих активности и резултата у овом домену и сагледавање позитивних капацитета и слабости локалне заједнице, као и могућности и препрека са којима се суочава у свом радном окружењу. Анализа је урађена коришћењем SWOT технике:

	СНАГЕ	СЛАБОСТИ
У Н У Т Р А Ш Њ Е	<p>Подршка Града Крушевца (градоначелник, Градска управа и др.)</p> <p>Наменско издвајање средстава у буџету Града за финансирање питања избеглих и ИРЛ</p> <p>Стручност чланова чланова Савета за миграције у различитим областима од значаја за циљну групу</p> <p>Помоћ предузећа и градских установа</p> <p>Усвојена локална стратешка документа</p> <p>Развијеност инфраструктуре</p> <p>Постојање локација предвиђених за изградњу објеката намењених овим групама</p> <p>Заинтересованост и укључивање циљне групе у решавање проблема</p> <p>Постојање ажурних база о избеглим и ИРЛ</p> <p>Сарадња са: КИРС-ом, УНХЦР-ом, АСБ-ом, Интерсосом и др.</p> <p>Снажна улога повереништва</p>	<p>Ограничена средства локалне самоуправе</p> <p>Недостатак инвестиција и нових радних места</p> <p>Висока стопа незапослености у локалној заједници</p> <p>Неприлагођени програми самозапошљавања</p> <p>Нерешени имовинско-правни односи у локалној заједници</p> <p>Недовољна ангажованост стручних лица у пружању подршке породицама</p> <p>Недовољно развијена сарадње јавног и приватног сектора</p> <p>Недовољна обученост кадра за поједине активности</p> <p>Недостатак повезаности између база различитих институција</p> <p>Недовољна информисаност шире локалне јавности о питањима избеглих, ИРЛ и повратника</p>
	МОГУЋНОСТИ	ПРЕПРЕКЕ
С П О Љ А Ш Њ Е	<p>Постојање политичког консензуса за решавање проблема избеглица и ИРЛ на националном нивоу</p> <p>Регионални пројекат стамбеног збрињавања</p> <p>Определења средства у буџету Републике</p> <p>Интензивнија сарадња са Комесаријатом</p> <p>Интензивнија сарадња са другим потенцијалним донаторима</p> <p>Могућност приступа предприступним фондовима ЕУ</p> <p>Активности и програми КИРС-а</p> <p>Постојање планова и програма НСЗ (нарочито за самозапошљавање)</p>	<p>Општа економска криза</p> <p>Спора имплементација националних стратегија</p> <p>Недовољан број пројеката за специфичне групе (стари, инвалиди)</p> <p>Миграције</p> <p>Глобална незапосленост</p> <p>Смањење донаторских фондова намењених избеглим и ИРЛ</p> <p>Питање избеглих и ИРЛ није у фокусу шире јавности</p>

¹⁰

SWOT анализа

Најважнији закључци ове анализе су:

Локална заједница има значајне капацитете за унапређење положаја избеглих, ИРЛ и повратника.

Главне снаге локалне заједнице релевантне за питања ове популације су:

- ▲ политичка воља и подршка градске структуре власти;
- ▲ стратешки приступ развоју Града у различитим областима;
- ▲ стручност и посвећеност чланова Савета за миграције и трајна решења;
- ▲ стратешка улога повереника за избеглице.

У даљем раду требало би *побољшати* следеће капацитете локалне заједнице:

- ▲ повезаност између база података различитих институција;
- ▲ већу видљивост проблема избегличке и расељеничке популације;
- ▲ повезаност база података различитих институција;
- ▲ континуирано планирање наменских средстава у буџету локалне самоуправе за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица;
- ▲ систематско прикупљање података о повратницима (овим се обезбеђује адекватно планирање активности, већа информисаност и упућеност у повратничку проблематику).

Најзначајније спољашње *могућности*, које из ширег друштвеног окружења делују на питања избеглих и интерно расељених у локаној средини су:

- ▲ политички консензус на националном нивоу за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица;
- ▲ активности и програми КИРС-а;
- ▲ регионални програм стамбеног збрињавања избеглица;
- ▲ приступ ИПА фондовима;
- ▲ Савет за миграције и трајна решења града Крушевца као стратешко и оперативно тело за решавање питања миграција.

Као важне *препреке* из спољашњег окружења које би требало узети у обзир у процесу даљег планирања, идентификоване су следеће:

- ▲ економска криза на глобалном нивоу;
- ▲ смањење донаторских фондова намењених овим питањима;
- ▲ непостојање интересорног приступа овим питањима на националном нивоу.

3.3. Анализом заинтересованих страна идентификоване су кључне заинтересоване стране за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника у граду Крушевцу, које су диференциране на:

- ▲ крајње кориснике/це услуга (различите групе избеглих, ИРЛ и повратника);
- ▲ кључне партнере локалној самоуправи у развијању и примени мера и програма.

3.3.1. Кључни партнери у локалној заједници су:

▲ *Градска управа*, која обезбеђује општи оквир, локалну регулативу и услове за реализацију подршке избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима у локалној заједници. У оквиру Градске управе, Канцеларија за локални економски развој припрема, спроводи и координира развојне фондове за подстицање локалне економије (пројекат Бизнис инкубатор центар, Бизнис зона, Фонд за развој малих и средњих предузећа и пољопривреде итд.), различите програме развоја пољопривреде и села и привлачења инвестиција, програме обуке у поступку оснивања предузећа, радњи и пословних удружења и прати и анализира кретања у области привреде; у оквиру Одељења за друштвене делатности систематизовано је радно место које се бави питањем националних мањина, између осталих и Ромима;

▲ *КИРС* (Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије), чија се улога огледа у координацији различитих програма за избегле и интерно расељене, преко мреже повереника и кроз сарадњу са локалном самоуправом;

▲ *Повереништво за избеглице*, као део Градске управе, врши поверене послове у оквиру своје основне делатности, координације различитих програма на локалном нивоу, пружа обухватну подршку избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима кроз различите програме и индивидуалну помоћ;

▲ *Дирекција за урбанизам и изградњу Града Крушевца* у оквиру своје основне делатности, као и програмима и пројектима директно намењеним стамбеној изградњи за избегла, интерно расељена лица и повратнике, омогућава решавање овог питања у локалној заједници;

▲ *Центар за социјални рад Крушевац* организује и спроводи различите услуге социјалне заштите у локалној заједници и пружа друге врсте законом предвиђене подршке избеглим и ИРЛ и повратницима у остваривању социјалних права;

▲ *Црвени Крст*, кроз своју основну делатност и програме као што је Народна кухиња, доделе пакета основних намирница или служба трагања, пружа подршку овој циљној групи;

▲ *Национална служба за запошљавање – Филијала Крушевац* кроз своје програме samozapošljavanja и запошљавања, даје одређене приоритете избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима.

▲ *Образовне институције* (основне и средње школе и високошколске установе). Поред укључивања у образовни систем под једнаким условима као и за све друге ученике/студенте/полазнике, ове институције, у складу са могућностима, обезбеђују и додатне повластице за посебно рањиве групе избеглих, интерно

расељених и повратника – бесплатно студирање, бесплатни учбеници, бесплатне екскурзије и сл. Такође, образовне институције сарађују у свим другим програмима намењеним овој циљној групи;

▲ *Здравствене институције* – Општа болница Крушевац, Дом здравља Крушевац, Завод за јавно здравље Крушевац, Специјална болница "Рибарска Бања" пружају различите услуге из свог домена рада (примарна и секундарна здравствена заштита, специјалистички прегледи, рехабилитација и др.) и сарађују са другим институцијама у програмима намењеним избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима;

▲ *Локалне НВО* – невладине организације и удружења интерно расељених лица (*Глас Косова, Газиместан, Пешчаник, Бела бреза*, удружења особа са инвалидитетом и др. имају врло значајну улогу у процесу информисања избеглих и интерно расељених о различитим програмима, као и у размени искустава и сазнања између самих корисника/чланова;

▲ *Националне НВО* – МДФ, ИДЦ, Praxis, Визија и друге, чија се активност огледа у имплементацији донаторских програма у области становања, доходовних делатности и правне помоћи;

▲ *Међународне организације активне у Граду Крушевцу, укључујући и стране НВО* – УНХЦР и његови партнери – Интерсос, ДРЦ и друге, имплементирају различите програме (стр. 33/34)

▲ *Министарство рада, запошљавања и социјалне политике Републике Србије* кроз систем социјалне заштите обезбеђује остваривање свих законом предвиђених права у овој области за избегла, интерно расељена лица и повратнике.

Крајњи корисници/це Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника су:

▲ *Избегли, ИРЛ и повратници у приватном смештају који немају трајно решено стамбено питање* – према процени Поверлиштва, у приватном смештају има око 1300 избеглих, интерно расељених лица и повратника;

▲ *Избегли, ИРЛ и повратници који немају средстава да заврше започету стамбену изградњу* – досадашњим програмима и пројектима идентификовано је 90 објеката у различитим фазама изградње. Само у 2013. години 35 власника објеката је поднело захтев за доделу грађевинских грантова, што говори о великој потреби да се овај програм спроводи;

▲ *Интерно расељени Роми* – Укупно има око 700 особа које живе у приградским ромским насељима, заједно са домицилним Ромима. Већина станује у неодговарајућим стамбено-хигијенским условима. Поред питања са којима се суочавају и друге групе интерно расељених, за интерно расељене Роме је паралелно са недостатком личних докуманата карактеристична и неукљученост у образовни систем и слаба обухваћеност здравственом заштитом;

▲ *Вишечлане и вишегенерацијске породице избеглих, ИРЛ и повратника* – Оваква породична структура је карактеристична за ИРЛ. У питању су породице које имају пет и више чланова. Ове породице су до сада углавном биле корисници програма грађевинских грантова и других програма у којима су управо из разлога њихове бројности имали предност. Међутим, још увек постоји значајан број породица које нису решиле своје стамбено и друга питања;

▲ *Породице избеглих, ИРЛ и повратника чији је члан/су чланови особе са инвалидитетом, хронично болесна особа/е и/или дете са сметњама у развоју* – неке од ових породица су укључене у локална удружења особа са инвалидитетом и/или родитеља деце са сметњама у развоју и корисници су свих програма које ова удружења спровode. Међутим, та врста подршке је релативно скромна и постоји потреба да се овој групи додатно помогне кроз различите активности овог Локалног плана;

▲ *Породице погинулих, киднапованих и несталих на Косову и Метохији* – према евиденцији Повереништва, у Крушевцу има 13 оваквих породица, али реални број је вероватно већи будући да нису сви пријавили да је неко из породице погинуо, киднапован или нестало. Суочени су са свим проблемима које имају остали ИРЛ њихова психосоцијална ситуација сложенија и тежа него код других интерно расељених лица;

▲ *Самачка старачка домаћинства* без прихода или са минималним приходима;

▲ *Самохране родитељи* – укупно има 140 самохраних родитеља који су поред самосталне бриге о деци, суочени са економским и стамбеним проблемима. У укупном броју доминирају самохране мајке са једним и више деце. Од значаја је да су самохране мајке избеглих, ИРЛ и повратника у 2013. години, ради остваривања циљева у области социјалних питања, здравствене заштите, екологије, културе, образовања и информисања, оснивале удружење Удружење самохраних родитеља "Видовдан", са седиштем у Крушевцу, Ул. Брана Јанковића бр. 46/6.

▲ *Незапослени, радно способни избегли, ИРЛ, као и повратници без квалификација које одговарају потребама локалне привреде* – Према евиденцији НСЗЗ – Филијале у Крушевцу, на евиденцији незапослених налази се 8 избеглих лица, 481 интерно расељено лице и 2 повратника по основу Споразума о реадмисији. Значајан проблем представља чињеница да многи не владају модерним знањима и вештинама потребним за рад у савременом привредном и друштвеном окружењу.

▲ *Становници нерегистрованога колективног центра* – у нерегистрованом колективном центру у Великој Ломници сада живе 2 особе, преко 65 година живота.

3.4. Анализа проблема је показала да су главни проблеми избеглих, ИРЛ и повратника у граду следећи:

Нерешено стамбено питање. Овај проблем имају избегла, интерно расељена лица и повратници која станују у приватном смештају (проблеми плаћања закупа и режијских трошкова) и лица која живе у сопственим објектима (неусловни објекти, недовршени објекти или мали стамбени простор). Овај проблем је нарочито изражен код избеглих, ИРЛ и повратника, који живе у приватном смештају, јер су они суочени са проблемом плаћања закупа станова и режијских трошкова. Да би умањили те трошкове често станују у неадекватним условима и у недовршеним стамбеним објектима. И повратници се суочавају са истим проблемима – одређени број породица су вишегенерацијске и вишечлане, живе у неодговарајућим условима, мале квадратуре и са недовољно простора.

Незапосленост и материјално сиромаштво. Генерално висока стопа незапослености у локалној заједници и мањак радних места условљавају високу незапосленост избеглих, интерно расељених и повратника. Већина ових лица бави се привременим и повременим пословима који нису регистровани и другим облицима стицања зараде у сивој економији. Проблему незапослености додатно доприноси и незаинтересованост једног дела ИРЛ за активно тражење посла јер примају месечну новчану надокнаду за лица која су радила у друштвеним предузећима у Косову и Метохији. Иако је ова надокнада скромна, они који је примају не желе да је изгубе јер им улива минимум социјалне сигурности. У повратничким домаћинствима, у великом броју случајева ни један од чланова домаћинства није формално запослен, а и на црно ради тек неколико. Међу анкетираним повратницима, тек неколицина обавља посао сваки дан, што упућује на изражену незапосленост и велики ризик од социјалне угрожености и искључености.

Неодговарајућа образовна и квалификациона структура у односу на потребе локалне привреде. Међу избеглим, ИРЛ и повратницима у Крушевцу доминирају особе са основном школом и са III и IV степеном стручне спреме. Додатни проблем представља што образовни профили за које су ове особе стекле квалификацију често не одговарају потребама развоја привреде и других делатности у Крушевцу. Посебан аспект овог проблема представља и чињеница да део младих из породица интерно расељених лица, нарочито из Ромских породица "испада" из образовног система у току или на крају основне школе и не стиче било какву стручну спрему.

Проблеми правне природе. Тешкоће око прибављања различитих докумената из државе порекла, остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања у држави порекла, проблеми лица која нису регистрована 2004/05 године и који су тиме изгубили избеглички статус, па им регулисање докумената у Републици Србији изискује велике трошкове а не могу да остваре ни право на здравствено осигурање.

Отежано располагање сопственом имовином у земљама и/или местима порекла. Овај проблем се манифестује на локалном нивоу, али његово решавање је везано за националне институције и сарадњу Србије са бившим републикама СФРЈ.

Честе миграције ове популације, без евидентирања у бази података.

Депопулација и старење становништва.

Закључци

- Приоритетни проблеми су нерешено стаамбено питање, незапосленост, недостатак материјалних средстава и здравствени проблеми;

- Велики број избеглих лица интегрисао се до сада на територији града Крушевца (сопственим средствима или уз помоћ донатора). Досадашњом динамиком решавања стамбеног проблема избеглих, ИРЛ и повратника, односно оним што је до сада урађено по овом питању решен је одређен део стамбених питања ове популације, међутим и даље остаје присутан проблем нерешеног одговарајућег смештаја за велики број породица избеглих, интерно расељених лица и повратника;

- Непостојање одговарајућих програма, који би применом разних субвенција смањили степен сиромаштва међу избеглим, ИРЛ и повратницима;

- Очекује се све већи број повратника по основу Споразума о реадмисији, па се стога намеће потреба да се град Крушевац плански и систематски ангажује на решавању проблема ове популације;

- Недостатак развојних програма, којима би се уз активну популациону политику на нивоу државе, привредни и социјални развој приближио домаћинству, пре свега породицама чији су чланови млађе старосне доби и који располажу могућностима за бављење производњом и у пољопривреди, и ван пољопривреде;

- Имајући у виду лошу демографску ситуацију, смањење броја становништва и општу депопулацију, овај план представља део локалних напора усмерених ка поправљању овакве неповољне ситуације, активностима које су усмерене на стамбена решења, нарочито откуп домаћинстава с окућницом, доделу пакета грађевинског материјала за завршетак започете градње или адаптацију неусловних стамбених објеката и доделу монтажних кућа.

- Циљ популационе политике у Граду Крушевцу односи се на успоравање негативних трендова у кретању укупног броја становника, оживљавање природног прираштаја и регенерације становништва и спречавања даљег погоршања виталних карактеристика популације, као и на стварање услова за повећање степена запослености у насељима.

- Обучавање и виши ниво образовања – усклађивање образовања са актуелним потребама привреде, модернизовање система образовања, увођење кратких образовних семинара, посебно за водеће кадрове;

- Реинтеграција и флексибилност – интеграција дела становништва без посла, посредовање у запошљавању младих људи, подршка за превођење сиве економије у легалне токове и сл., побољшање услова за маргиналне групе као што су избегла, интерно расељена лица и повратници по основу споразума о реадмисији, затим хендикепирани, стари људи, недовољно образовани, итд.

- Стамбено збрињавање кроз програм социјалног становања, откупа кућа са окућницом, доделом монтажних кућа и доделом пакета грађевинског материјала за завршетак започетих стамбених објеката или адаптацију постојећих безусловних објеката;

- Потребна је систематска подршка samozapošljavanju, посебно у пољопривреди - стварање повољних услова у руралним подручјима за samozapošljavanje, професионалну преорјентацијом и преквалификацијом, стамбена изградња и откуп сеоских домаћинстава – за избегла, интерно расељена лица, младе брачне парове и стручњаке;

- Честе миграције избеглих, интерно расељених лица и повратника без евидентирања нових адреса боравишта имају за последицу отежано проналажење тих лица, као и немогућност правног саобраћаја.

Препоруке за будуће планирање унапређења положаја избеглих интерно расељених лица и повратника

▲ Покренути иницијативу за већа финансијска издавања из републичких и донаторских фондова за решавање стамбеног питања избеглих, интерно расељених лица и повратника. За решавање овог питања постоји више начина: изградња стамбених јединица са више станова, додела монтажних кућа, откуп напуштених сеоских домаћинстава, помоћ у грађевинском материјалу, социјално становање у заштићеним условима;

▲ Идентификовати сопствене ресурсе који се могу усмерити у решавање проблема избеглих, интерно расељених лица и повратника;

▲ Умрежавање и ефикаснија сарадња локалне самоуправе и свих кључних актера значајних за решавање проблема избеглих, интерно расељених лица и повратника, уз коришћење свих стручних људских ресурса и досадашњег искуства различитих институција и организација;

▲ Повећати запошљавање преквалификацијом радно способног становништва избегличке популације за дефицитарна занимања и потребе послодаваца;

▲ Обезбедити квалитетне едукативне програме за samozapošljavanje;

▲ Регулисати здравствену заштиту за сва избегла, интерно расељена лица и повратнике

ПОГЛАВЉЕ 4

Приоритетне групе

Критеријуми за избор приоритетних група оквиру Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника у Граду Крушевцу су следећи:

- ▲ Егзистенцијална и стамбена угроженост циљне групе;
- ▲ Бројност циљне групе погођене одређеним проблемом;
- ▲ Хитност решавања проблема;
- ▲ Досадашњи ниво обухвата лица и група организованом друштвеном подршком;
- ▲ Истовремена погођеност циљне групе већим бројем проблема;
- ▲ Мандат и одговорност локалне самоуправе у односу на проблем.

Приоритетне групе у оквиру Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника у граду Крушевцу су:

- ▲ Избегли, ИРЛ и повратници који немају решено стамбено питање а живе у приватном смештају као подстанари;
- ▲ Избегли, ИРЛ и повратници који немају решено стамбено питање а живе у сопственим недовршеним и безусловним објектима;
- ▲ Становници нерегистровног колективног центра (КЦ);
- ▲ Незапослени, радно способни избегли и интерно расељени, без одговарајуће квалификације;

Посебно рањиве групе у оквиру претходних приоритета (1-4):

- ▲ Чланови породица који си преживели насиље у породици;
- ▲ Самохрани родитељи без сталних прихода;
- ▲ Жене;
- ▲ Самачка старачка домаћинства без сталних прихода;
- ▲ Породице чији је чланови особе са инвалидитетом, хронично болесне особе и/или деца са сметњама у развоју;
- ▲ Вишечлане и вишегенерацијске породице;
- ▲ Породице са троје и више малолетне деце или деце на редовном школовању;
- ▲ Породице погинулих, киднапованих и несталих током ратних сукоба;
- ▲ Роми.

ПОГЛАВЉЕ 5

Општи и специфични циљеви

Полазећи од анализе стања, локалних ресурса и капацитета, као и од анализе потреба избеглих, интерно расељених лица и повратника, а у складу са националним стратешким опредељењима, дефинисани су следећи циљеви Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника у граду Крушевцу за период 2014 – 2016. године:

Општи циљ је побољшан социјално-материјални положај избеглих, интерно расељених лица и повратника у граду Крушевцу путем систематских и одрживих програма за унапређење њихове интеграције у локалну заједницу, што ће дугорочно посматрано допринети побољшању демографске ситуације у граду.

Специфични циљеви су:

▲ У периоду од 2014. до краја 2016. године трајно решити стамбено питање за најмање 20 породица избеглих изградњом стамбених јединица у оквиру Регионалног стамбеног пројекта намењен решавању стамбених потреба избеглица и доделом тих станова;

▲ У периоду од 2014. до краја 2016. године трајно решити стамбено питање за најмање 15 породица избеглих, интерно расељених лица и повратника, кроз доделу пакета грађевинског материјала за завршетак започетих стамбених објеката или адаптацију постојећих неусловних објеката;

▲ У периоду од 2014. до краја 2016. године, у складу са мерама популационе политике, трајно решити стамбено питање за најмање 8 породица избеглих, интерно расељених лица и повратника, који живе као подстанари, откупом одговарајућих сеоских/приградских кућа са окућницама;

▲ У периоду од 2014. до краја 2016. године трајно решити стамбено питање за најмање 5 породица избеглих, интерно расељених лица и повратника куповином монтажних кућа које би биле постављене на плацевима у власништву тих породица.

▲ У периоду од 2014. до 2016. године у сарадњи са Комесаријатом за избеглице и миграције и другим донаторима обезбедити средства за економско оснаживање кроз доходне активности за најмање 30 породица избеглих, интерно расељених лица и повратника;

▲ У периоду од 2014. до 2016. године кроз сарадњу са Националном службом за запошљавање, образовним институцијама и невладиним организацијама укључити избегла, интерно расељена лица и повратнике у актуелне програме преквалификације, доквалификације, јавних радова и samozapoшљавања и тиме побољшати могућност запошљавања.

ПОГЛАВЉЕ 6

Активности – задаци за реализацију ЛАП-а

ТАБЕЛА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Специфични циљ 1: У периоду од 2014. до краја 2016. године трајно решити стамбено питање за најмање 20 породица избеглих изградњом стамбених јединица у оквиру Регионалног стамбеног пројекта који је намењен решавању стамбених потреба избеглица и доделом тих станова							
Активност	Период реализације (од – до)	Очекивани резултати	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнер/и у реализацији
				Буџет ЛС и други лок. ресурси/дин	Остали извори/дин		
1.1 .Потписивање уговора заинтересованих страна на основу одлуке града о додели локације за изградњу стамбене зграде и потписаног меморандума о разумевању	Први квартал	Потписан уговор	Број и структура заинтересованих страна- потписница		Висина обезбеђ. средстава	Градonaчелник Донатори КИРС	
1.2. Израда пројектне документације и добијање потребних дозвола	Први квартал	Прикупљена грађевинска документација, добијен акт о изградњи	Садржај документације и акта о изградњи			Одељење за урбанизам и изградњу Град Крушевац	
1.3.Расписивање тендера и спровођење процедуре за избор извођача радова	Други квартал	Расписан и спроведен тендер	Број пријављених понуђача на тендер, број пријављених понуђача који испуњавају услове тендера			Тендерска комисија	

1.4.Изградња објекта и инфраструктурно опремање	Од трећег до шестог квартала	Изграђен објекат	Број и струк. стамбених јединица	2.000.000 и грађевинска парцела	60.000.000	Извођач радова	КИРС
1.5.Формирање комисије за избор корисника	Други квартал	Формирана комисија	Број и структура чланова комисије			Градоначелник	
1.6.Усвајање правилника и огласа	Други квартал	Утврђени услови и критеријуми	Број и врста критеријума			Комисија	
1.7. Расписивање и спровођење огласа	Други квартал	Расписан и спроведен оглас	Број и структура пријављених кандидата			Комисија	
1.8.Избор корисника и формирање прелиминарне листе	Трећи квартал	Одабрани корисници за прелиминарну листу	Број корисника за прелиминарну листу			Комисија	
1.9.Израда и објављивање коначне листе корисника	Трећи квартал	Одабрани корисници за коначну листу	Број корисника са коначне листе			Комисија	
1.10.Потписивање уговора о становању и усељење	Четврти квартал	Потписани уговори, подељени станови, усељени корисници	Број потписаних уговора, подељених станова и усељених корисника			Градоначелник, донатор и КИРС, корисник	КИРС
1.11.Мониторинг и евалуација	Континуирано праћење. извештавање годину дана након усељења	Прикупљени подаци о процесу реализације и оцењена успешност реализације	Прикупљених података, остварен ниво постигнућа			Савет за миграције	КИРС

Напомена: Период реализације се рачуна од дана потписивања уговора (1.1)

Специфични циљ 2: У периоду 2014 - 2016 године додела грађевинског материјала за за извођење радова на властитом стамбеном објекту ради побољшања услова становања или за завршетак започете градње за најмање 15 корисника избеглих, интерно расељених лица и повратника							
Активност	Период реализације	Очекивани резултати	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнер/и у реализацији
				Буџет ЛС и други лок. ресурси	Остали извори		
2.1. Аплицирање и потписивање уговора са Комесаријатом или другим донаторима	Први и други квартал	Одобрена средства	Потписан уговор са Градом			Градоначелник, Повереник за избеглице и миграције	Комесаријат, НВО и други донатори
2.2. Формирање комисије, израда услова и критеријума за расподелу грађевинског материјала	Други квартал	Формирана комисија и сачињени критеријуми	Решење о формирању комисије и конкурсна документација са критеријумима			Комисија, Савет, Комесаријат	Донатор
2.3. Расписивање конкурса и пријављивање	Други квартал	Расписан конкурс и прикупљене пријаве	Позив за учешће на конкурс и предате пријаве			Комисија	
2.4. Обилазак објекта подносилаца захтева	Трећи квартал	Посећене породице и обиђени објекти	Записник са лица места			Комисија	
2.5. Разматрање захтева и одлучивање о избору корисника	Трећи квартал	Извршен избор корисника	Записник и одлука			Комисија	
2.6. Спровођење јавне набавке за испоруку грађевинског материјала	Четврти квартал	Спроведена јавна набавка и одређен испоручилац грађ. материјала	Записник и одлука			Комисија и наручилац	

2.7. Закључивање уговора о додели грађевинског материјала	Четврти квартал	Закључени уговори	Потписани уговори			Корисник и други потписник уговора	
2.8. Испорука грађевинског материјала	Четврти квартал и шести квартал	Испоручен грађевински материјал	Записник		9.000.000	Комисија и испоручилац	
2.9. Праћење уградње грађевинског материјала	Шести квартал	Праћење реализација и програма уградње	Квалитет и ниво одговорности			Повереник, комисија	Корисници, Комесаријат, донатори
2.10. Извештавање о реализацији програма	Шести квартал	Извештај и правдање средстава	Потврда о наменски утрошеним средствима			Повереник, комисија	КИРС

Напомена: Период реализације се рачуна од дана потписивања уговора (2.1)

Специфични циљ 3: У периоду 2014 - 2016 године, у складу са мерама популационе политике, откупити најмање 8 одговарајућих сеоских/приградских кућа са окућницама за породице избеглих, интерно расељених лица и повратника							
Активност	Период реализације	Очекивани резултат	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнер/и у реализацији
				Буџет ЛС и други лок. ресурси	Остали извори		
3.1. Аплицирање и потписивање уговора са Комесаријатом или другим донаторима	Први и други квартал	Одобрена средства	Потписан уговор са Градом			Градonaчелник, Повереник за избеглице и миграције	Комесаријат, НВО и други донатори
3.2. Формирање комисије и израда услова и критеријума за откуп	Други квартал	Формирана комисија и сачињени услови и критеријуми	Решење о формирању комисије и конкурсна документација са условима и критеријумима			Комисија, Савет, Комесаријат	Донатор

3.3. Расписивање конкурса и прикупљање пријава	Други квартал	Расписан конкурс и прикупљене пријаве	Позив за учешће на конкурс и предате пријаве			Комисија	
3.4. Обилазак сеоских или приградских домаћинстава које су корисници предложили	Трећи квартал	Посећене породице и обиђени објекти предложени за откуп	Записник са лица места			Комисија	
3.5. Разматрање пријава и доношење одлуке о избору корисника домаћинства	Четврти квартал	Извршен избор корисника домаћинства	Записник и одлука			Комисија и Савет за миграције и трајна решења	
3.6. Закључивање уговора о купопродаји домаћинства	Четврти квартал	Закључени уговори	Потписани уговори	800.000	7.200.000	Корисник и други потписник уговора	
3.8. Усељавање у откупљене куће	Четврти квартал	Усељено најмање 8 породица	Број усељених домаћинстава			Град Крушевац	
3.9. Свечана додела уговора	Четврти квартал	Свечаност, присуство медија	Фотографије, новински и ТВ извештаји			Град Крушевац	Корисници, Комесаријат, донатори
3.10. Праћене реализације и оцена успешности програма	Шести квартал	Извештај и правдање средстава	Потврда о наменски утрошеним средствима			Град Крушевац	КИРС

Напомена: Период реализације се рачуна од дана потписивања уговора (3.1)

➤ Специфични циљ 4: У периоду од 2014. до краја 2016. године трајно решити стамбено питање за најмање 5 породице избеглих, интерно расељених лица и повратника, куповином монтажних кућа које би биле постављене на плацевима у власништву тих породица							
Активност	Период реализације	Очекивани резултат	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнер/и у реализацији
				Буџет ЛС и други лок. ресурси	Остали извори		

4.1. Аплицирање и потписивање уговора са Комесаријатом или другим донаторима	Први и други квартал	Одобрена средства	Потписан уговор са Градом			Градоначелник, Повереник за избеглице и миграције	Комесаријат, НВО и други донатори
4.2. Формирање комисије, израда услова и критеријума за одабир корисника	Други квартал	Формирана комисија и сачињени критеријуми	Решење о формирању комисије и конкурсна документација са критеријумима			Комисија, Савет, Комесаријат	Донатор
4.3. Расписивање конкурса и пријављивање	Други квартал	Расписан конкурс и прикупљене пријаве	Позив за учешће на конкурс и предате пријаве			Комисија	
4.4. Обилазак подносилаца захтева	Трећи квартал	Посећене породице	Записник са лица места			Комисија	
4.5. Разматрање захтева и одлучивање о избору корисника	Четврти квартал	Извршен избор корисника	Записник и одлука			Комисија	
4.6. Спровођење јавне набавке за испоруку добара	Четврти квартал	Спроведена јавна набавка и одређен испоручилац добра	Записник и одлука	600.000	5.400.000	Комисија и други потписник уговора	
4.7. Постављање монтажних кућа	Четврти квартал	Постављене куће	Записници; Најмање 3 породице збринуте			Комисија и испоручилац	
4.8. Потписивање уговора са корисницима и уселење	Четврти квартал	Закључени уговори Корисници уселени	Потписани уговори			Корисник и други потписник уговора	
4.9. Медијска промоција програма	Четврти квартал	Свечаност, присуство медија	Фотографије, новински и ТВ извештаји			Град Крушевац	Корисници, Комесаријат, донатори
4.10. Извештавање	Шести квартал	Извештај и правдање средстава	Потврда о наменски утрошеним средствима			Град Крушевац	

Напомена: Период реализације се рачуна од дана потписивања уговора (4.1)

Специфични циљ 5: У периоду 2014. - 2016. године додела најмање 30 пакета робних помоћи избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима за економско оснаживање кроз доходне активности							
Активност	Период реализације	Очекивани резултат	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнер/и у реализацији
				Буџет ЛС и други лок. ресурси	Остали извори		
5.1. Аплицирање и потписивање уговора са Комесаријатом или другим донаторима	Први и други квартал	Одобрена средства	Потписан уговор са Градом			Градоначелник, Повереник за избеглице и миграције	Комесаријат, НВО и други донатори
5.2. Формирање комисије, израда услова и критеријума за одабир корисника	Други квартал	Формирана комисија и сачињени критеријуми	Решење о формирању комисије и конкурсна документација са критеријумима			Комисија, Савет, Комесаријат	Донатор
5.3. Расписивање конкурса и пријављивање	Други квартал	Расписан конкурс и прикупљене пријаве	Позив за учешће на конкурс и предате пријаве			Комисија	
5.4. Обилазак подносилаца захтева	Трећи квартал	Посећене породице	Записник са лица места			Комисија	
5.5. Разматрање захтева и одлучивање о избору корисника	Четврти квартал	Извршен избор корисника	Записник и одлука			Комисија	
5.6. Спровођење јавне набавке за испоруку добара	Четврти квартал	Спроведена јавна набавка и одређен испоручилац добра	Записник и одлука	700.000	6.300.000	Комисија и наручилац	
5.7. Закључивање уговора о додели помоћи	Четврти квартал	Закључени уговори	Потписани уговори			Корисник и други потписник уговора	
5.8. Испорука робе и контрола употребе	Четврти квартал	Испоручена роба	Записник			Комисија и испоручилац	
5.9. Свечана додела	Четврти квартал	Свечаност, присуство медија	Фотографије, новински и ТВ извештаји			Град Крушевац	Корисници, Комесаријат, донатори
5.10. Извештавање	Шести квартал	Извештај и правдање средстава	Потврда о наменски утрошеним средствима			Град Крушевац	

Специфични циљ 6: У периоду 2014. - 2016. године са организовати програме стручног оспособљавања, преквалификације и доквалификације за најмање 30 избеглих, интерно расељених лица и повратника

Активност	Период реализације	Очекивани резултат	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнер/и у реализацији
				Буџет ЛС и други лок. ресурси	Остали извори		
6.1. Идентификовање потреба за одређеним занимањима и израда програма преквалификације	Први квартал	Идентификоване потребе за одређеним занимањима и израда програма преквалификације	Број и врста дефицитарних занимања			Повереник за избеглице и миграције	НЗС
6.2. Презентација програма и јавно оглашавања путем медија	Први квартал	Одржане најмање 2 презентације са потенцијалним корисницима; оглашен путем локалних ТВ станица у трајању од 7 дана	Број одржаних презентација, број учесника на презентацијама, број и врста медијских оглашавања			Повереник	НЗС, град Крушевац, локални медији
6.3. Формирање комисије	Други квартал	Комисија формирана	Састав комисије			Повереник	НЗС, град Крушевац
6.4. Усвајање правилника	Други квартал	Правилник усвојен	Садржај правилника			Комисија	Повереник
6.5. Расписивање јавног позива	Други квартал	Јавни позив расписан	Садржај и услови позива			Комисија	Повереник, НЗС, град Крушевац
6.6. Избор корисника	Други квартал	Корисници одабрани	Број корисника			Комисија	Повереник, НЗС, град Крушевац

6.7. Припрема распореда обуке	Трећи квартал	Направљен распоред обуке кандидата по одговарајућим занимањима	Број кандидата по занимањима, време реализације обуке по занимањима			Комисија, НЗС	Повереник, град Крушевац
6.8. Реализација програма обуке	Трећив квартал	Одржане обуке за кориснике програма преквалификације. Обуку успешно завршило најмање 10 полазника	Број и врста реализованих обука	300.000	2.700.000	Град Крушевац	НЗС
6.9. Информација послодаваца о новим кадровима	Четврти квартал	Одржани састанци са послодавцима из одговарајућих привредних области	Број послодавца који су показали спремност да приме на пробни рад особе које су успешно завршиле обуку			Град Крушевац	НЗС, привредници, локални медији
6.10. Праћење реализације и оцена успешности програма	Континурано	Прикупљање и анализирање информација о реализацији програма, оцењена успешност	Број и врста анализираних информација			Град Крушевац	КИРС

ПОГЛАВЉЕ 7

Ресурси/буџет

Процењено је да ће за реализацију Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника за период од 2014. до 2016. године, бити укупно потребено око 95.000.000 динара.

Средства за реализацију овог Плана биће обезбеђена из различитих извора:

- ▲ Учешћем локалне самоуправе, на тај начин што ће обезбедити комунално опремљено грађевинско земљиште са уређеном инфраструктуром;
- ▲ Коришћењем кредитних фондова;
- ▲ Донаторским фондовима;
- ▲ Из других доступних извора.

У реализацији овог Плана, полазиће се од идентификовања и коришћења свих већ постојећих ресурса у локалној заједници (људски и материјални), а инсистираће се и на већој самоорганизованости и учешћу ресорних министарстава у реализацији активности ЛАП – а.

ПОГЛАВЉЕ 8

Аранжмани за примену

Аранжмани за примену ЛАП-а у Граду Крушевцу обухватају локалне структуре и различите мере и процедуре које ће осигурати његово успешно спровођење. У оквиру локалних структура, разликују се

- ▲ Структуре за управљање процесом примене ЛАП-а;
- ▲ Структуре које су оперативне и примењују ЛАП.

Структуру за управљање процесом примене ЛАП-а, након његовог усвајања, представља Савет за управљање миграцијама и трајна решења Града Крушевца. Савет изградити План управљања примене ЛАП-а. Савет, као управљачка структура, има следеће задатке:

- ▲ У потпуности одговара за вођење целокупног процеса примене ЛАП-а;
- ▲ Именује локалне тимове за управљање пројектима који настану као резултат операционализације ЛАП-а;
- ▲ Обезбеђује приступ и прикупљање свих података и информација у електронској форми од сваког актера-учесника у процесу унапређења положаја избеглих, ИРЛ и повратника у локалној заједници;
- ▲ Одржава контакте са свим учесницима у реализацији ЛАП-а;
- ▲ Управља процесом праћења (мониторинга) и оцењивања успешности (евалуације) ЛАП-а;
- ▲ Одржава контакте са јавношћу и доносиоцима одлука у локалној самоуправи.

Оперативну структуру за примену ЛАП-а чиниће институције, организације и тимови формирани у циљу непосредне реализације плана и пројеката развијених на основу ЛАП-а. У складу са тим биће реализована подела улога и одговорности међу различитим актерима у локалној заједници-партнерима у реализацији. Сваки актер ће у складу са принципом јавности и транспарентности рада водити одговарајућу евиденцију и документацију и припремати периодичне извештаје о раду. Извештаји ће бити полазна основа за праћење и оцењивање успешности рада. Оперативна структура за примену Локалног плана има следеће задатке и одговорности:

- ▲ Реализација Локалног акционог плана;
- ▲ Непосредна комуникација са корисницима/цама услуга које се обезбеђују Локалним планом;
- ▲ Редовно достављање извештаја координатору/ки Локалног савета за миграције о свим активностима на спровођењу Локалног плана;
- ▲ Учешће у евентуалним обукама за унапређење стручности и компетенција за спровођење задатака Локалног плана;

▲ Унапређење процеса примене Локалног плана у складу са сугестијама и препорукама управљачке структуре.

Управљачка и оперативна структура ће развити план и механизме међусобне комуникације, пратиће успешност размене информација и ефикасност комуникације у односу на очекиване резултате примене Локалног плана. План комуникације управљачке и оперативне структуре уредиће време и начине размене информација и предузимања одговарајућих акција.

Детаљне годишње планове за наредни период припремаће Савет за миграције и трајна решења Града Крушевца, уз активне консултације са оперативним структурама. По потреби, Локални савет ће формирати и одговарајуће радне тимове. Годишње планове ће усвајати Скупштина Града Крушевца (или други надлежни орган локалне самоуправе).

Механизми праћења, оцењивања успешности примене Локалног плана и доношења евентуалних корективних мера биће дефинисани Планом праћења и оцењивања успешности (планом мониторинга и евалуација).

ПОГЛАВЉЕ 9

Праћење и оцена успешности

Циљ праћења и оцене успешности (мониторинга и евалуације): ЛАП-а је да се систематично прикупљају подаци, прати и надгледа процес примене и процењује успех ЛАП-а ради предлагања евентуалних измена у активностима на основу налаза и оцена.

Временски оквир: Мониторинг (као систематски процес прикупљања података) спроводиће се континуирано и дугорочно за период од 2014. до 2016. године. Евалуација (као анализа података и доношење оцене о успешности реализованих активности) вршиће се периодично - једном годишње и подносиће се у форми извештаја Скупштини Града Крушевца. Финална евалуација обавиће се на крају 2016. године.

Предмет мониторинга и евалуације: Мониторинг и евалуација укључују целовито сагледавање испуњења активности - задатака и специфичних циљева.

Кључни индикатори утицаја за праћење и оцењивање успешности примене Локалног плана биће следећи:

- ▲ Број нових програма за избегла, ИРЛ и повратнике;
- ▲ Обухват избеглих, ИРЛ и повратника новим програмима;
- ▲ Структура корисника/ца програма;
- ▲ Ниво укључености различитих актера у пружање услуга избеглим, ИРЛ и повратницима у локалној заједници;
- ▲ Обим финансијских средстава издвојених за програме намењене избеглим, ИРЛ и повратницима;
- ▲ Структура финансијских средстава издвојених за услуге избеглим, ИРЛ и повратницима (буџет локалне самоуправе, донаторска средства, други извори...).

Процесни индикатори су дефинисани у склопу табеле Локалног акционог плана.

• Методе и технике мониторинга и евалуације: За успешно обављање мониторинга и евалуације користиће се стандардни сет алата међу којима су: евидентирање корисника, интервјуи са корисницима (упитници, разговори, анкете), анкете, извештавање и др.

Савет за миграције и трајна решења биће одговоран за праћење и оцењивање успешности рада на примени Локалног плана акције.

Локални савет ће својим Планом рада дефинисати начин организовања мониторинга и евалуације Локалног плана.

Тим за мониторинг и евалуације чиниће стручна лица из локалних институција и организација које се непосредно баве питањима избеглих, ИРЛ и повратника.

